

600.000 GULDGRAVERE I TANZANIA GRAVER EFTER GULD, DIAMANTER OG ÆDELSTENE MED LIVET OG MILJØET SOM INDSATS. MEN FÅ DONORER HAR LYST TIL AT ARBEJDE MED DEN LYSSKY SEKTOR. LÆS SIDE 12-13.

14,4

BISTANDEN STIGER TIL 14,4 MIA. REGERINGEN HAR LAGT SIG FAST PÅ 0,8 PCT. MEN SLAGET OM PROCENTEN HAR MED NY ALLIANCE FÅET NYT KRUDT. LÆS SIDE 3.

ud>ikling

NYHEDER OG DEBAT OM
UDVIKLINGSBISTAND

*- OG BRUG NH IKKE DEM
ALLESAMMEN PÅ EN GANG!*

PENGE HAR VI NOK AF

Private velgørende fonde giver store summer til fx bekæmpelse af aids og malaria i Afrika. Men sundhedsvæsenet i Syd har problemer med at fordøje de mange penge.

Stadig flere private velgørende fonde er skudt op gennem de seneste år. Mange af dem opererer med årlige budgetter i multi-milliardklassen og er dermed på størrelse med mindre, statslige donorer. Størst er Bill og Melissa Gates' Fond, der årligt deler flere penge ud til sundhedsprojekter i fattige lande end WHO.

Men mange af fondene koordinerer ikke med de statslige donorer i marken. Det bidrager til at opbygge parallelle systemer, som de færreste u-lande har råd til.

Ofte er de private fondes mærkesager tæt forbundet med stifternes egne, personlige præferencer. Det betyder, at sygdomme som aids, malaria og tuberkulose står højt på prioriteringslisten hos de private fonde, mens sygdomme som mave- og tarminfektioner, luftvejs sygdomme og diabetes – som dræber flere mennesker i u-landene – overses.

Til gengæld opererer fondene på friere vilkår end de statslige donorer og er derfor mere villige til at eksperimentere, påpeger den amerikanske seniorforsker Jerry Norris, der betegner fondene som ekstremt effektive, fordi de springer en del 'fordyrende mellemled' over. /sk

Læs mere om private fonde på side 10-12.

Sept./Nr. 05/2007

Ill.: Rasmus Meister/Spild af Tid ApS.

INDHOLD

AKTUELT

Finanslov – skattelettelser, sygehuse – og kvinder i Afrika	side 3
Bangladesh. Lokale Danida-folk kidnappet og løsladt uden løsepenge ..	side 4
FN-by i København koster u-landskroner	side 5
Gaza. Kommune-program – nu uden kommuner	side 6
Fodbold. Med fremtiden for fødderne	side 7

SUDAN

Miljøproblemer optrapper konflikten i Darfur	side 8
NGO-skepsis over for Darfur-mission	side 9

MIDTVEJS MOD 2015

Kunsten at sælge elastik i metermål. Status på 2015 Mål	side 10-11
---	------------

GULDFEBER

Lotteriet i Londoni. Tanzanias guldgravere	side 12-13
--	------------

DE STORE FONDE

Den nye, rige dreng i klassen	side 14
Gider ikke tarminfektioner. Ikke alle sygdomme er in.	side 15
Danida og Clinton skaffer sygeplejersker i Kenya	side 16
NGO A/S. Fundraiserne – u-landsbranchens nye profeter?	side 17

BØGER

Nyttig bog om valgstøtte. Jørgen Elklit anmelder	side 18
Nicaraguas åreladning set fra Donã Candidas plastikmøbler	side 19
Overlever han mon? Med muzungoen Kyro i Congo	side 24

DEBAT: MERE SPOUSE-SNAK

Salt i såret. Løsladte fra fængslerne er bedre stillet	side 20
Svar fra Udenrigsministeriet	side 20
Løsning haves: Modne medfølgende.	side 21

NYT OM NAVNE

Pia og flytningene. Dansk UNHCR-chef i Bangladesh fylder 50	side 23
---	---------

ud>ikling

Udgives af Danida, Udenrigsministeriet,
Asiatisk Plads 2, 1448 København K
Telefon 33 92 00 00, Fax 33 92 07 10
33. årgang. Udkommer otte gange om året. Trykplag: 13.000
ISBN nr. 978-87-7667-787-9 (papirversion)
ISBN nr. 978-87-7667-788-6 (netversion)
ISSN nr. 0106-0570

Abonnement (gratis), adresseændringer og udsendelse

www.udvikling.dk eller kontakt Schultz Distribution:
Telefon 43 22 72 88, schultz@schultz.dk

Redaktion

Redaktør: Stefan Katić (sk) (stekat@um.dk) 33 92 08 67
Journalist: Morten Østervang (mø) (morost@um.dk) 33 92 01 34
Journalistpraktikanter: Tjomas N. Hougaard (thohou@um.dk) 33 92 00 66
og Line Lagoni Leonhard (linleo@um.dk) 33 92 00 52
Ansvarshavende iflg. presseloven: Kontorchef Eva Egesborg Hansen.
Redaktionen afsluttet den 5. september 2007.

Annoncering og Nyt om navne

Klaus Aa. Lange – 33 92 09 32 (kalan@um.dk)

Design, layout og illustration: 1508 A/S

Tryk: Skive Folkeblad. Trykt på svanemærket papir med miljøvenlige farver.

Hjemmeside

www.udvikling.dk. Her findes blandt andet tidligere numre og artikelbibliotek.
Tidligere numre på tryk kan rekvireres fra Netboghandelen på:
www.danida-publikationer.dk eller hos DBK Logistik Service på telefon 32 69 77 88.

Artikler i Udvikling udtrykker ikke nødvendigvis
Udenrigsministeriets synspunkter.

Danida

NYT FRA STYRELSEN

SUCCESSION OG BEKYMRING VIETNAM OG NICARAGUA UNDER LUPPEN

Af Stefan Katić

Ikke alt handler om Afrika i den danske udviklingsbistand, selvom det undertiden godt kunne se sådan ud.

På august-mødet i Danidas styrelse var der således to store ikke-afrikanske programsamarbejdslande, Vietnam og Nicaragua, på dagsordenen. Begge er fattige lande, der i nyere tid har valgt en socialistisk samfundsmodel. Men så hører enhver lighed også op.

Da samarbejdet med Vietnam blev startet for 25 år siden, var det et ludfattigt u-land. Om kun tre år træder det ifølge alle prognoser ind i rækken af mellemindkomstlande. Danida vil give den sidste bevilling i 2012 og siger så endeligt 'mission completed' i 2017.

Om succesen så skyldes den udenlandske bistand eller almindelig vietnamesisk virkelyst, ja det er et godt spørgsmål, som burde gøres til genstand for et nærmere studie, lød det fra et af styrelsens medlemmer.

Vietnamesere i Folketinget

Der er dog et par middelstore sten i skoen. Ikke alle har fået del i den velstand, der har ramt det sydøstasiatiske land. Det store *business boom* er gået i en bue uden om landets etniske minoriteter. Danidas landbrugssektorprogram arbejder i de bjergområder, hvor de etniske minoriteter bor, og programmet er derfor i dag reelt et program for indfødte folk.

En anden sten i skoen hedder menneskerettigheder – herunder friheden til at danne civilsamfundsorganisationer. Partiet sidder fortsat tungt på magten og tillader ikke noget, der nu eller på sigt kan udfordre dets magt.

Styrelsen sluttede sin gennemgang af Vietnam med at indstille et program for god regeringsførelse og offentlige administrative reformer til vedtagelse. Pris: 70 mio. kr. Programmet indeholder blandt andet et parlamentsamarbejde mellem Vietnams Nationalforsamling og det danske Folketing. Vietnamesiske ansatte i Nationalforsamlingens administration skal i praktik hos deres danske kolleger i Folketingets administration og aflure dem kunsten at yde den bedst mulige service til parlamentarikerne.

Ortegas nye venner – og gamle

Mens udenlandske investorer strømmer til Vietnam, så går trafikken i Nicaragua den modsatte vej. Her tøver investorerne, og landets egne erhvervsfolk siver langsomt ud af landet.

Et halv år efter præsident Daniel Ortega trådte til, er der flere og flere ting, som vækker bekymring blandt donorerne. Daniel Ortega har indgået et partnerskab med Iran og støtter Irans ret til et atomprogram. Andre allierede er Chavez' Venezuela og Castro-brødre-

nes Cuba, der nu går ind som donorer på udervernsområdet i Nicaragua.

Præsident Ortegas kone hedder Rosario Murillo. De to har delt magten mellem sig, og det vurderes, at Rosario Murillo, der altså ikke er folkevalgt, sidder på 50 pct. af magten – herunder på kommunikations- og informationsområdet samt på den sociale sektor.

Hertil kommer, at Daniel Ortega har lanceret et ikke nærmere defineret 'direkte demokrati' med 'folkekommisioner', der skal have ret til blandt andet at afvise og fremkomme med lovforslag. Disse folkekommisioner er nu så småt begyndt at gribe ind i de kommunale strukturer. Om det direkte demokrati skal erstatte eller blot supplere de folkevalgte kommunalbestyrelser, står uklart.

Fra dansk side følger man med særlig interesse decentraliseringsreformen. Den proces gik i stå under den korrupte præsident Alemán, fik atter vind i sejlene under efterfølgeren Bolaños, for så blot igen at gå helt i stå efter Ortega trådte til.

Den Danida-delegation, der for nylig var i Managua for at fore højniveauforhandlinger om de kommende års bistandsamarbejde, havde i øvrigt et langt formode med selv samme Ortega – noget, der vidner om, at Danmark ikke er en ubetydelig donor i landet.

Forhandlingerne mandede ud i en beslutning om at fokusere Danidas programmer i Nicaragua ved at sammenlægge dem til langt færre. Eksempelvis omlægges miljøprogrammet fra et nationalt til et regionalt af slagsen. Det sker blandt andet ud fra en erkendelse af, at der har været store svagheder i det nationale program.

Overordnet bekræftede forhandlingerne, at Danmark fortsat tæller som en af Nicaraguas trofaste venner. Og det er som regel kritikken fra vennerne – ikke fjenderne – man lytter til.

Tiltrådte bevillinger

På styrelsens møde i august blev følgende bevillinger indstillet:

- > Program for god regeringsførelse og offentlige administrative reformer (PAR) i Vietnam – 70 mio. kr.
- > Generelt bidrag til International HIV/AIDS Alliance 2007-09 – 30 mio. kr.
- > Støtte til The African Capacity Building Foundation (ACBF) – 30 mio. kr.
- > Lokal social dialog på arbejdspladser i Østafrika (U-Handssekreterariatet) – 24,4 mio. kr.
- > Regionalt projekt for faglig udvikling i Mellemamerika og Caribien (3F) – 21,7 mio. kr.
- > Generelt bidrag til Population Council 2007-2009 – 18 mio. kr.
- > Nedbryd grænser for børn og unge med handicap i Filippinerne (Landsforeningen af Polio- Trafik- og Ulykkeskadede (PTU) – 16 mio. kr.

Styrelsen for Internationalt Udviklingsamarbejde er rådgivende for udviklingsministeren. Den indstiller bevillinger til bilaterale og multilaterale programmer på over 10 mio. kr.

SKATTELETTELSER, SYGEHUSE – OG KVINDER I AFRIKA

Regeringens målsætning om 0,8 pct. af BNI til udviklingsbistand udløser 500 mio. kr. på finansloven. Ny Alliance kræver én ren procent. I horisonten tegner sig et pres for at gå tilbage til den magiske procent. Men hvor skal pengene tages fra? spørger ministeren.

Af Morten Østervang

Hvad ville du gøre, hvis du pludselig skulle bruge 3,5 milliarder på gode formål i Afrika? Giv et myggenet til alle Syd for Sahara og løs malaria-problemet! Sådan lyder et beslutningsforslag fra SF, der går til forhandlinger om finansloven med krav om, at 1 pct. af dansk bruttonationalindkomst (BNI) igen skal gå til u-landene.

Det kunne give visse kvaler for danske ambassader i Afrika at få sat programmer for 3,5 milliarder i gang fra et finansår til et andet. Men imens vi venter, har SF altså løsningen.

At løse Afrikas malaria-kvaler ville nemlig koste lige nøjagtig differencen mellem 0,8 pct. og 1,0 af dansk BNI – 3,5 milliarder. Mener altså SF. Partiet vil dog lægge blødt ud i 2008 med 1,5 mia. kr. i 2008 og derefter trappe op.

Nu er udsigten til, at SF får indflydelse på finansloven for 2008 nok ren fantasi. Og det er ikke 3,5 milliarder, der skal jongleres med, men 500 mio. kr., som regeringen vil afsætte ekstra på finansloven næste år. Alligevel er der tegn i stjerner og måne, der får SF's udviklingsordfører Steen Gade til at lugte flere promiller ude i horisonten:

– Ny Alliance har netop meldt ud, at vi skal tilbage til 1,0 pct. Vi er i en fase for første gang siden 2001, hvor der er mulighed for at få udviklingsbistanden op på dagsordenen. Hvis også de Konservative kommer på banen er der en god chance for, at det kan komme til at fylde mere i valgkampen, siger Steen Gade.

Om han så kan få overbevist kollegerne om, at malaria skal nyde godt af alle de nye midler er en anden diskussion.

500 mio. til Afrika

Det er diskussionen om procenten, der i gang. Regeringen vil have 0,8. Dansk Folkeparti 0,7. Og oppositionen vil op på 1,0. Slagsmålet om hvor meget udviklingsbistanden skal fylde er evig aktuel, og får nyt liv nu hvor finanslovsforhandlingerne er i gang. Ganske vist ikke på samme niveau som sygehuse eller skattelettelser. Men procenten har dog fået ny opmærksomhed med Ny Alliance, der i sine meldinger ellers har lænet sig mod den borgerlige side. Partiet har netop meldt ud i dets nye partiprogram, at det – når de får

Skattelettelser? Nej, dansk bistand. I tråd med udviklingsministerens fokus på kvinder afsættes der næste år 200 mio. kr. til aktiviteter til gavn for kvinder i Afrika. Foto: Klaus Holsting.

magt som de har agt – vil have én ren procent renset for alt, der har med flygtninge, terror og gældsfortvivelse at gøre. Penge, der blandt andet skal gå til mere risikovillig bistand til svage stater.

I NGO-miljøet er man ikke sene til at glæde sig over meldingerne fra Borgens nye spiller – der også vil give flere penge til NGO'erne. Som generalsekretær Vagn Berthelsen fra Ibis, der også har talt for svage stater, skriver i Ibis-fokus:

– Noget tyder på, at Ny Alliance sammen med Radikale Venstre kan få afgørende indflydelse på regeringsdannelsen efter næste valg. Begge partier har u-landsbistand som et prioriteret emne, og når også Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten satser på én procent, tegner det lyst for dansk bistand. Også de Konservative ønsker mere bistand, lyder skudsmålet.

De Konservative melder da også forsigtigt ud til *Udvikling*, at man godt kan gå højere

op. Ikke ved denne finanslov ganske vist. Men på sigt.

– De Konservative ser gerne, at andelen på sigt bliver større end de 0,8 pct. Jeg vil ikke lægge mig fast på hvor meget. Men vi ser gerne en stigende tendens på udviklingsområdet, når råderummet er til det. Men lige nu er der andre ting, der skal finansieres, siger partiets udviklingsordfører Lars Barfoed.

Hvor skal vi tage pengene?

Regeringen har som bekendt lagt sig fast på 0,8. Det udløser – som sidste år – flere penge. I regeringens udspil er der således sat 500 mio. kr. yderligere af til udviklingsbistanden, der går fra 13,9 i 2007 til ca. 14,4 i 2008. I regeringen savner man et bud på, hvor yderligere penge ville skulle findes. Som udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) siger:

– Det er ikke sådan, at regeringen af principielle eller ideologiske årsager mener, at bistanden ikke må være større. Men vi lagde

åbent frem i 2001, at vi stod overfor et behov for at give det danske sundhedsvæsen en saltvandsindsprøjtning – og der er fortsat store udfordringer i det danske velfærdssamfund. Jeg mangler at se, at oppositionen og andre, der ønsker en 1 pct. af BNI, fremlægger et finansieringsforslag for, hvor de ekstra 3-4 mia. kr. årligt skal tages fra.

Samtidig adviser Ulla Tørnæs Ny Alliances argumenter om, at bistanden er blevet udhulet af midler til terror, gældslettelser og flygtninge:

– Jeg er skuffet over, at nogen – blandt andet oppositionen – forsøger at mistænkeliggøre dele af dansk bistand og dermed antyder, at nogle former for bistand ikke er legitim bistand. Særligt når vi nu ved, at tidligere regeringer har brugt præcist samme opgørelsesmetoder. Det er fair nok at ønske en højere bistand – men man bør ikke tage vigtige indsatser som fx klimaindsatser, gældslettelse, erhvervssektorprogrammer, genopbygningsbistand og hvad der ellers i tidens løb er blevet kritiseret, som gidsel i dén debat. Danmark følger OECD's regler, fastslår udviklingsministeren.

DF ned på 0,7

Indtil videre er da stort set heller ingen tvivl om at procenten for 2008 hedder 0,8. Lige indtil sidste øjeblik truede DF ganske vist ved sidste års finanslovsforhandlinger med at bistanden skulle skæres. Men endte altså med at acceptere 0,8, der blandt andet gik til gældslettelser. Men regeringens beslutning om at lægge dansk udviklingsbistand fast på 0,8 pct. står nærmest ligeså klippefast som skattestoppet, som Søren Espersen, udenrigspolitisk ordfører, (DF) formulerer det.

– Men det er regeringens dagsorden. Vi kommer med nogle andre økonomiske krav og har anvist, hvor pengene skal findes. Om regeringen så finder et andet sted at spare, er deres sag. Men der kunne findes omkring 1,5 milliarder ved at gå ned til 0,7, siger Søren Espersen, der i øvrigt er godt tilfreds med regeringens udspil om, hvordan bistanden skal bruges:

Mere til Afrika. Mere fokuseret bistand. Al-lerhelst så partiet bistanden indskrænket til ét land, som der så var et solidt tæt partnerskab med. Men tendensen er den rigtige, mener han om regeringens prioritetsplan, som netop er fremlagt sammen med finansloven. Der er nu 16 programlande, bistanden koncentrerer om Afrika, og programmerne bliver større som en del af den internationale harmonisering.

Ny bistand til Afrika

I 2008 afsætter regeringen yderligere 500 mio. kr. til bistand. De skal gå til Afrika, der fremover skal have 2/3 bistanden. 200 millioner skal gå til kvinderelaterede programmer i Afrika blandt andet inden for erhverv, vand og uddannelse.

LØSLADT UDEN LØSEPENGE

Et tæt samarbejde mellem ambassade og lokale myndigheder. Hjælp fra dansk politi. Og så over 1.000 mand til at lægge et maksimalt pres på bortførerne. Sådan lyder opskriften på en kidnapning med en lykkelig afslutning: To bortførte Danida-folk i Bangladesh blev fundet i god behold.

Af Stefan Katic

Udmattet, sulten og plaget af manglende diabetes-behandling blev den kidnappede Danida-medarbejder og programleder Hossain Shahid Sumon fundet af grænsevagter den 8. juli i junglen nær grænsen til Burma. Sumon, hvis normale vægt er knap 100 kilo, havde tabt sig 25 kilo.

Dermed blev der sat et punktum for 14 dage uvished og frygt for de to lokale Danida-medarbejders skæbne.

Nogle dage forinden var det lykkedes Muhammad Hanif, der arbejder som chauffør for Danida, at slippe væk fra bortførerne. Han blev fundet af en deling eftersøgere og kunne herefter oplyse myndighederne om, hvor omtrent bortførerne og deres gidsel, Sumon, befandt sig. Så strammedes grebet.

Rejseplan blev lækket

Den 25. juni blev de to Danida-folk bortført i Chittagong Hill Tracts i det sydøstlige Bangladesh. Begge arbejder i sektorprogrammet for menneskerettigheder og god regeringsførelse. Kidnapningen skete i landsbyen Tanchi i Bandarban-distriktet, hvor de to var til et møde med lokale NGO'er, der arbejder i området.

Bortførerne vidste øjensynligt, hvornår og i hvilken landsby Danida-medarbejderne kunne samles op.

– De har kendt til vores rejseplaner, så nogen har lækket dem. Men NGO'erne snakker med alle, så det er hurtigt 100-200 mennesker, der ved, at vi er i netop den landsby, fortæller den danske ambassadør i landet, Einar H. Jensen fra hovedstaden Dhaka, og tilføjer:

– Nu afventer vi, hvad anklageskriftet siger om de fem NGO-folk, som myndighederne – ud over de formodede kidnappere – har tilbageholdt. Ambassadøren regner dog med, at de bliver renset, så snart vidneudsagnene ligger klar fra de løsladte gidsler Sumon og Hanif.

At det lykkedes de to lokale Danida-medarbejdere at blive fri, skyldtes en massiv eftersøgningsindsats i grænseegnen op mod

Kidnapningen af de to lokale Danida-medarbejdere var top-historie i medierne i Bangladesh. Her fortæller avisen *The Daily Star* den 9. juli, at begge gidsler nu er fri.

Burma, hvor de to blev holdt fanget. Bortførerne har valgt at lade den syge Sumon gå, så de selv kunne slippe væk fra de mange eftersøgningshold.

Ifølge Sumon havde bortførerne slået lejr og ville sende nogen ud for at tage kontakt til lederne. Men de tre bortførere blev pågrebet af grænsevagter, da de kom ud af junglen.

Den danske ambassadør i Dhaka, Einar H. Jensen:

– Bortførerne har ikke kunnet nå at fremsætte kravene. Men motivet for kidnapningen har formodentligt været penge. Ambassaden har således på intet tidspunkt forhandlet med kidnapperne.

Ifølge den nu løsladte Hossain Shahid Sumon var otte ud af de 12 bortførere fra Burma. Det bangladeshiske politi har indtil videre pågrebet tre bangladeshere og én burmeser plus yderligere to, hvis nationalitet er ukendt.

Sidst ambassaden håndterede en bortførelsessag var for seks år siden, og også dengang fandt sagen sted i det undertiden urolige etniske stammeområde Chittagong Hill Tracts. To danske og en engelsk ingeniør blev i 2001 holdt som gidsler i 40 dage. Denne gang kom kidnapningen 'kun' til at vare 14 dage.

Vigtig kontakt til myndighederne

– Straks efter kidnapningen blev kendt, ringede vi til alle relevante myndigheder i Bangladesh. Jeg fik fat i chefen for grænsevagterne, der hurtigt fik lukket grænsen af ind til

Burma, fortæller ambassadør Einar H. Jensen og fortsætter:

– God kontakt til myndighederne har været helt central i løsningen af denne sag. Jeg fik en række kontaktpersoner, som jeg kunne ringe til døgnet rundt, siger han.

Det har betydet, at ambassaden har været i stand til at tale både med VIP'erne i Dhaka – generaler, politichefer, ministeriefolk – og dem på det operative niveau i marken.

Og det betød, at ambassaden uden om alle søgningsprocedurer omgående kunne få 1. sekretæren sendt til Bandarban-distriktet, der ellers er lukket for udlændinge. Med en kontaktperson i området har det været muligt at kommunikere med de lokale myndigheder og dagligt at følge eftersøgningen på nært hold.

Massivt pres på bortførerne

I løbet af de første hektiske dage udarbejdede ambassaden fire scenarier, så man havde noget at handle efter – alt efter hvilken udgang, sagen fik. *Worst case scenario* var nr. 4 – "gidslet findes død".

Under hele forløbet ringede Einar H. Jensen hver aften til de bortførtes familier, der også har modtaget krisehjælp.

Også to danske politifolk blev sendt til Bangladesh. Den ene forblev på ambassaden i hovedstaden Dhaka, den anden fortsatte til Chittagong Hill Tracts for at bistå 1. sekretæren derude. De to holdt har så dagligt kunnet opdatere hinanden om status.

På bangladeshisk side har i alt over 1.000 mand fra hæren, sikkerhedsstyrkerne og grænsebevogtningen *Bangladeshi Rifles* – trods vedvarende regn og et uvejsomt terræn – finmekket området, blandt andet med helikopter.

– Jeg er lykkelig for, at de har kunnet opretholde presset i 14 dage. Der er ingen tvivl om, at aktionen har kostet myndighederne rigtig mange penge, siger Einar H. Jensen, som også har haft daglig kontakt med den Bangladeshtaskforce, som Udenrigsministeriet i København har haft nedsat.

Forsidestof i Bangladesh

Fredag den 6. juli skete et gennembrud i sagen. På baggrund af den undslupne Hanifs oplysninger kunne sikkerhedsstyrkerne opringe et højdred ved navn *Rang Rang*. Herfra åbnede kidnapperne ild og havde godt en times skudveksling. Ingen blev ramt, men på et tidspunkt lykkedes det sikkerhedsstyrkerne at fange en af kidnapperne. Han afslørede senere navnene på andre medlemmer af gruppen, der, ifølge bangladeshiske aviser, er medlemmer af en udbyrdergruppe af bevægelsen Arakan Befrielsesfront.

I Bangladesh var sagen forsidestof, og ambassaden blev belejret af tv-stationer.

I Danmark trak affæren ikke de store overskrifter. Men de to bortførte hed jo også Sumon og Hanif. Ikke Simonsen og Hansen.

Meget tyder på, at FN inden for få år kan samle deres ansatte i Danmark under ét tag i Københavns Frihavn. Foto: Jan Grarup / Polfoto.

FN's regionale kontorer i Danmark

WFP: FN's Fødevarerprogram. Færre end 10 ansatte
UNOPS: FN's Projektgennemførelsesprogram. Ca. 120 ansatte
UNICEF: FN's Børne- og ungdomsorganisation. Ca. 245 ansatte
UNDP: FN's Udviklingsprogram. Ca. 150 ansatte
UNFPA: FN's Befolkningsfond. Ca. 15 ansatte
WHO: FN's Sundhedsorganisation. Ca. 320 ansatte

FN-BY I KØBENHAVN KOSTER U-LANDSKRONER

En planlagt FN-by i Københavns Frihavn skal samle og effektivisere FN's organisationer i Danmark. En del af huslejen betales med midler fra Danmarks multilaterale bistand.

Af Thomas Normann Hougaard

Nye bygninger er gennem de seneste år skudt op som paddehatte i området omkring Københavns Frihavn. Og alt tyder på, at de inden for et par år får selskab af endnu én.

Det tværministerielle udvalg for FN-organisationer i København anbefalede således i en rapport udsendt tidligere i år, at der bliver opført en FN-by på det, der skal komme til at hedde Marmormolen i Frihavnen, hvor et byggeprojekt til udvidelse af havnen allerede er planlagt. FN-byen skal samle de seks FN-kontorer, der er i København, under ét tag og i bedste fald trække flere til.

Regeringens økonomiudvalg har besluttet at arbejde videre med projektet, og Københavns Havn ventes allerede til næste år at præsentere et bud på, hvordan FN-byen kunne komme til at se ud.

Effektivisering og tiltrækning

FN-byen er et led i en aktiv strategi om at tiltrække flere FN-organer og arbejdspladser til

landet samt at effektivisere de nuværende.

I øjeblikket er 850 personer ansat under FN i København, men med den nye bygning vil man kunne huse ca. 1.000 og på sigt udvide kapaciteten til 1.600.

Der er for nuværende ingen konkrete planer om, at andre FN-organisationer skal rykke til København, men udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) siger:

– Det er mit håb, at vi, via vores hidtige succes med FN-arbejdspladser, kan tiltrække endnu flere.

Difference dækkes af udviklingshjælp

Planerne for den nye FN-by omfatter et 25.000 kvadratmeter stort kompleks, hvilket svarer til størrelsen på den omstridte DR-koncertsal i Ørestaden.

Udgifterne i forbindelse med huslejen skal betales med allerede afsatte bevillinger, primært i Udenrigsministeriet. Pengene til FN-byen tæller dermed som en del af Danmarks multilaterale bistand.

Baseret på blandt andet oplysninger fra Københavns Havn skønnes det, at de årlige udgifter maksimalt vil udgøre 86,6 mio. kr. Imidlertid er der for 2007 kun afsat en bevilling til værtskab for FN-organisationer på 78,2 mio. kr., hvilket dermed efterlader en difference på 8,4 mio. kr. Hvis man vælger at se polemisk på det, kunne man for samme beløb eksempelvis købe rundt regnet 2.600 huse til genhusning af flygtninge i Burundi gennem den humanitære organisation ADRA.

”

Jeg synes, at det er fornuftigt, at vi bidrager til at FN kan forvalte deres midler mere effektivt. Det vil i sidste ende komme udviklingslandene til gode.

Udviklingsminister Ulla Tørnæs.

Styrker Danmarks stemme i FN

Formand for Udenrigsudvalget Steen Gade (SF) mener ikke, at det er i orden, at planerne finansieres med bistandsmidler.

– Jeg synes, at det er fint at gøre København til FN-by, da der er mange fordele forbundet med det. Men at bruge bistandsmidler til at betale for projektet er jeg lodret imod. Jeg ser det her som en investering i fremtidens danske arbejdspladser, så man må kunne finde pengene et andet sted. Det handler kun om politisk vilje, siger han.

Denne holdning deles af udviklingsordfører Elisabeth Geday (R), der dog er lidt mere forbeholden.

– Jeg er ikke vild med grundtanken om at bruge udviklingsbistand til at betale for høj husleje og smarte, arkitektoniske bygninger, forklarer hun og fortsætter:

– Men hvis det er et stort ønske fra FN-organisationerne, og det dermed kan have en

afledt effekt i form af bedre udvikling, vil jeg overveje at ændre min holdning.

Udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) mener dog ikke, at der er nogen grund til kritik.

– FN-byen vil udgøre et væsentligt bidrag til effektiviseringen af FN. Og jeg synes, at det er fornuftigt, at vi bidrager til, at FN kan forvalte deres midler mere effektivt. Det vil i sidste ende komme udviklingslandene til gode, forklarer hun.

Rent økonomisk er der også en fordel for Danmark i at have en FN-by.

En konsulentrapport, udarbejdet for Udenrigsministeriet i 2005, anslag, at Danmark på daværende tidspunkt tjente godt en kvart milliard kr. på FN's tilstedeværelse i København på blandt andet danske virksomheders leverancer til organisationerne og indtægter i forbindelse med konferencer og lignende.

Opførelsen af en FN-by vil desuden medvirke til at sætte København på verdenskortet, mener udviklingsministeren.

– En FN-by vil styrke Danmarks stemme i FN og vores mulighed for at påvirke beslutninger, siger hun.

Skulle regeringens økonomiudvalg beslutte at godkende planerne for byggeriet, vil FN-byen kunne stå færdig i Frihavnen inden for fem år.

Thomas Normann Hougaard er journalistpraktikant i Udenrigsministeriet.
thohou@um.dk

FN-SEKRETARIATET SØGER ATTER **DANSKE KANDIDATER**

Otte års ventetid er slut for håbefulde akademikere med drømme om at gøre karriere inden for FN-sekretariatet.

Ikke siden 1999 har sekretariatets ansættelseseksamen, National Competitive Recruitment Exam (NCRE), været åben for danske ansøgere, men i år byder muligheden sig altså igen.

FN-sekretariatet indsluser hvert år kandidater baseret på det antal stillinger, de respektive lande besætter. Danmark har de seneste år været overrepræsenteret i sekretariatet og derfor ikke haft muligheden for at lade nye kandidater prøve kræfter med den store FN-adgangseksamen. I år ligger Danmark igen under denne grænse, og derfor kan danskere med de rette evner søge om at få lov at tage den kvalificerende eksamen indenfor fagene økonomi, it, politik, naturvidenskab og programevaluering.

Sidste frist for tilmelding i år er 31. oktober og eksamen finder sted til februar. Yderligere information kan findes på Udenrigsministeriets hjemmeside www.um.dk under *Internationale Stillinger* i menupunktet *Om Os /linleo*

BANGLADESH HOLDER SYGDOMME SKAKMAT

Selvom Bangladesh i den seneste tid har været plaget af alvorlige oversvømmelser, er det alligevel lykkedes for folket i flodsengen at holde sygdomme som eksempelvis diarré nogenlunde på afstand. Det skriver FN-nyhedsbureauet IRIN-news.

Alene i perioden 30. juli til 21. august i år er der i Bangladesh konstateret mere end 80.000 tilfælde af diarré samt 16 dødsfald i forbindelse med sygdommen. Men det er intet imod tidligere år, hvor statistikker viser, at der i gennemsnit har været ca. 1,5 millioner inficerede personer og op mod 1.000 døde om året.

En af årsagerne til den nylige succes med at begrænse diarré og andre vandbårne sygdomme skyldes de mange drikkebrønde, der er sat op samt regeringens mere effektive vedligeholdelses- og reparationssystemer.

/linleo

SVERIGE VIL HAVE FÆRRE MODTAGERLANDE

Den svenske udviklingsminister Gunilla Carlsson har i et nyt bistandspolitisk udspil bebudet, at antallet af lande, der modtager svensk bistand skal skæres fra 70 til 33. Både fordi det er for besværligt og fordi regeringen ikke mener Sverige fortsat skal støtte lande Kina, Laos og Vietnam, der ifølge regeringen ikke lever op til demokratiske standarder. Fremover vil Sverige ifølge udspillet prioritere Afrika, og de eneste asiatiske lande, der skal modtage støtte vil være Afghanistan, Irak, Cambodja og Østtimor.

Til gengæld satser man på Europa og de tidligere Sovjetrepublikker: Georgien, Ukraine, Moldavien og Kosovo. Udspillet har skabt en større politisk debat i Sverige, skriver Politiken. /mø

Mere på www.sida.se

KOMMUNE-PROGRAM – NU **UDEN** KOMMUNER

Dansk program for udvikling af kommuner i Gaza kører videre trods spændt situation. Men nu uden kommuner. I stedet arbejder den danske repræsentation i Ramallah direkte sammen med befolkningen – og uden om Hamas – om at lave sundhedsklinikker, børnehaver, parker og sportsklubber. Større infrastruktur-projekter står i stampe.

Af Morten Østervang

Et kommune-program uden kommuner.

Det er, hvad Udenrigsministeriet reelt står med lige nu, efter at situationen i det palæstinensiske Gaza kulminerede med Hamas' blodige overtagelse af kontrollen i juni. Egentlig skulle den danske repræsentation i Ramallah have været i fuld gang med at forberede kapacitetsopbygning af en række palæstinensiske kommuner på Gaza-striben. Det er nemlig en af komponenterne i et nyt program, der skulle have været gået i gang i juli. Men det er sat i bero indtil videre:

– Vi kan ikke arbejde sammen med kommunerne i den nuværende situation, for vi kan ikke være med til at støtte Hamas. Vi tager derfor de dele ud, der handler om kapacitetsopbygning i kommunerne, forklarer chef for repræsentationen i Ramallah, Rolf Holmboe, og tilføjer:

– Selvfølgelig er det en dramatisk situation. Men det er sket mange gange før, at vi af forskellige grunde må tilpasse programmet. Sidste sommer under Gazakrigen skete det også mange gange, at vi måtte køre på et lavere niveau, og bagefter måtte vi også hjælpe med at reparere nogle af krigsskaderne i vores projektområde.

Program tilpasses

Udenrigsministeriet har siden 1999 støttet udvikling af kommuner i det mellemste Gaza med over 100 mio. kr.. I foråret blev en ny programfase tiltrådt i Folketingets Finansudvalg. Den nye fase af 'byudviklingsprojektet' støtter 11 kommuner i Gaza med 40 mio. kr. over to år – og formålet er at forbedre kommunernes evne til at levere basale serviceydelser til borgerne. I de tidligere faser er de danske bistandskroner blandt andet gået til veje og sanitet. Med den nye fase er der særligt fokus på at skabe flere job og yde målrettet støtte til kvinder, som en særligt udsat gruppe, og sætte fokus på ungdommen og udsatte børn fx ved at støtte internetcafeer, uddannelses- og træningstilbud, sportsklubber, børnehaver og parker til børn.

Programmet skal igennem Folketingets Finansudvalg i en ændret version. Ved første behandlingen i Finansudvalget spurgte udvalget da også netop ministeren, om man ikke skulle afvente, at situationen i Gaza bliver mere rolig.

Regeringen mente imidlertid, at det var vigtigt at fortsætte støtten til de ikke-religiøse baserede institutioner i regionen, hvad enten det var kommuner eller NGO'er. Et vigtigt formål med programmet er netop at skabe bedre forhold mellem borgere og kommuner. At et afgørende ben nu mangler, nemlig kommunerne, hindrer ikke programmet i at køre videre, mener Rolf Holmboe:

– Det ligger i programmet, at det hele tiden skal kunne tilpasses den omskiftelige situation. Vi må tilpasse os de muligheder, der nu engang er. Nu har vi så i en periode mindre fokus på kommunerne og lægger så i stedet vægten på at skabe *empowerment* hos borgerne, siger Rolf Holmboe.

Driftige ejerforeninger

Helt konkret arbejder Danida sammen med lokale såkaldte naboskabskomiteer, der kunne svare til en dansk andels- eller ejerforening. For eksempel har Danida i den nuværende programfase støttet byggeri af parker for børn, som der er stor mangel på i Gaza-området. Det samme gælder fx også sundhedsklinikker, uddannelsesstilbud for de svage grupper.

– Det har været enormt frugtbart at arbejde sammen med disse grupper. De har nogle klare prioriteter og er meget motiverede for at gå ind i arbejdet. For 8.000 dollars

kan vi bygge en børnehave i fællesskab. Vi leverer materialer, og de leverer selv arbejdskraften.

Rolf Holmboe afviser, at man på den måde er med til at skabe kunstige strukturer i lokalsamfundet:

– Selvfølgelig er det relevant at overveje, om vi skaber parallelle strukturer, men de her kompetencer vil de kunne bruge direkte i samarbejdet med kommunen, når den politiske situation igen er normaliseret. Grundlæggende er det en øvelse, hvor befolkningen lærer procedurerne omkring at indgå i samarbejde om disse konkrete projekter.

Der er stadig projekter i gang inden for den nuværende programfase. Men det er særligt sociale projekter, der er nødvendige og som kan lade sig gøre. Større fysiske projekter er ganske enkelt hæmmet af, at repræsentationen ikke kan skaffe materialer, da Israel har lukket alle grænseovergange.

En situation, der ikke bare truer de danske projekter, men som i den seneste tid har sendt arbejdsløsheden i en skarp kurve opad og nu risikerer at kollapse Gazas økonomi.

HAMAS OG STØTTEN TIL **KOMMUNERNE**

Mange vestlige donorer lagde deres bistandsprogrammer om i 2006, da Hamas, der er på EU's terrorliste, vandt parlamentsvalget i de Palæstinensiske Selvstyreområder. Her valgte det danske Udenrigsministerium imidlertid at fortsætte kommune-programmerne. Det skete ved at gå uden om de relevante ministerier og arbejde direkte med kommunerne gennem særlige komiteer og med præsident Abbas fra Fatah som formel samarbejdspartner. Efter at Hamas i juli besatte Gaza, bliver Udenrigsministeriet imidlertid nødt til at arbejde direkte med lokale naboskabsgrupper i Gaza om at identificere relevante sociale projekter og infrastrukturforbedringer. Det sker uden om Hamas og med Præsident Abbas, hvis Fatah-parti nu har kontrol over Vestbredden, som officiel partner.

Trods sin beskedne størrelse er programmet i en lokal meningsmåling fra medio 2006 nævnt som det mest synlige og populære blandt palæstinenserne overhovedet.

MED FREMTIDEN FOR FØDDERNE

Tanzanias landshold besøgte for første gang Danmark for at studere europæisk fodbold.

Af Thomas Normann Hougaard

Nizar Khalfan er fiskersøn fra det sydlige Tanzania.

Men i mange af sine landsmænds øjne er Nizar Khalfan mere og andet end en fiskersøn. Han er én af nøglespillerne på Tanzanias landshold, og med sine foreløbig to mål i kvalifikationskampene er han i høj grad en af grundene til, at holdet, i folkemunde kaldet *Taifa Stars*, er et godt bud på en deltager ved næste års African Nations Cup.

Jeg møder Nizar Khalfan på det hotel i Brøndby, hvor det tanzaniske landshold bor under deres første besøg i Danmark nogensinde.

Besøget er et led i holdets bestræbelser på at kvalificere sig til det afrikanske fodboldmesterskab, *African Nations Cup*, der skal afholdes i Ghana i 2008. Til trods for deres status som et af de mere upågtede landshold på et kontinent, der i de seneste år har spyttet store talenter ud på stribet og leveret flotte præstationer ved internationale turneringer, har Tanzania en god chance for at kvalificere sig for første gang siden 1980.

Holdets videre færd i turneringen bliver afgjort den 8. september, når de på hjemmebanen *Benjamin Mkapa Stadium* i Dar Es Salaam tager imod Mozambique i sidste runde af kvalifikationen. En sejr her vil, hvis de øvrige resultater flækker sig, betyde en ende på 28 års fodboldmæssig tørke for det østafrikanske land.

Ingen stjernenykker

Hotellet i Brøndby er uden tvivl noget af et sceneskift for den 22-årige unge mand fra Mtwara City i det sydlige Tanzania, og han virker da også en smule nervøs. Han gnider sig i hænderne og roder i sine flettede lokker, mens han svarer på mine spørgsmål.

Sin unge alder til trods virker han dog meget afklaret og ydmyg, når man tager i betragtning, at han i hjemlandet har status af noget nær en nationalhelt.

– Det er vigtigt for mig være et forbillede for mine landsmænd, specielt de unge, siger han og tilføjer:

– Jeg vil gerne vise dem, at hårdt arbejde og disciplin betaler sig.

Denne ydmyghed og følelse af socialt ansvar er i det hele taget gennemgående hos de spillere, *Udvikling* taler med.

Alle drømmer de naturligt nok om at kunne leve af deres sport, men der er ikke skyggen af

Fra Østafrika til Østerbro. Det aldrende Østerbro Stadion dannede rammen om Tanzanias første kamp i dansk græs. Foto: Franz Henriksen/Kajis Foto.

stjernenykker hos nogen af dem.

Den store drøm

Tre dage efter vores første møde træffer jeg dem på hotellet. Al indledende nervøsitet og reservation pist væk, og håndtrykkene bliver afløst af omfavnelser, der er ved at klemme luften ud af mig.

De skal til fodbold i dag. Ikke som spillere, men som tilskuere til en Superligakamp på Brøndby Stadion.

De tanzaniske spillere glæder sig specielt til at se én spiller, nemlig Brøndbys zambiske angriber Chris Katongo. Mange af dem drømmer om at følge i hans fodspor, og de virker lidt mere interesserede i kampen, da han kommer på banen.

At Katongo ikke spiller specielt godt, betyder ikke så meget. Bare det at få lov at se en

afrikansk spiller på banen i en europæisk liga er stort.

Det giver nemlig spillerne fra Tanzania en tro på, at det også kan ske for dem. At det forjættede land, Europas professionelle ligaer, ligger indenfor deres rækkevidde. At blive professionel i Europa er, sammen med succes for landsholdet, den store drøm for alle spillerne, ligesom det er for mange dagdrømmende danske drenge. Men hvor danske fodboldspillere håber at sole sig i publikums beundring i Parken eller fotografernes blitzlys, bunder de tanzaniske spilleres drøm i noget mere jordnært: Et bedre liv for deres familier og en tryggere fremtid for deres land.

Enorm interesse i hjemlandet

Som semi-professionel i den tanzaniske liga tjener Nizar Khalfan lige præcis nok til dagen

og vejen og kan samtidig hjælpe sine forældre med penge til at betale broderens skolegang.

– Som professionel vil jeg også kunne hjælpe mine onkler og tanter og deres familier, forklarer Nizar.

– Jeg ville gerne investere nogle penge i mit land. Måske åbne et hotel og på den måde være med til at skabe arbejdspladser og på den måde give noget tilbage til mit land.

Ønsket om en bedre fremtid er en af grundene til, at Taifa Stars vil kæmpe det bedste de har lært, når de skal møde Mozambique. African Nations Cup er et af de største udstillingsvinduer for europæiske talentspejdere og vil derfor være en gylden mulighed for spillerne til at vise, hvad de kan.

Men også for nationen som helhed vil det være en stor sejr, hvis det lykkes at komme med til de afrikanske mesterskaber.

Hele landet kan samles om fodbold, og folks entusiasme og interesse er enorm.

– Da vi i juni vendte hjem efter at have slået

Da vi i juni vendte hjem efter at have slået Burkina Faso, blev vi budt velkommen af 300.000 glade fans.

Nizar Khalfan.

Burkina Faso, blev vi budt velkommen af 300.000 glade fans, fortæller Nizar Khalfan.

Kampen er slut, og spillerne drysser tilbage mod hotellet. Om to dage vender de næsen hjemad igen.

Det tanzaniske landshold tager fra Danmark med en masse nye, positive indtryk og har efterladt ligeså mange. Om erfaringerne fra turen hertil kan hjælpe dem videre til de afrikanske mesterskaber, vil tiden vise. Denne reporter håber i hvert fald at se dem i fjernsynet til januar, når slaget om Afrikas fodboldherredømme i Ghana sparkes i gang.

Turen til Danmark er kommet i stand i samarbejde med holdets sponsor, det tanzaniske bryggeri Serengeti Breweries Ltd., der via Danidas Business2Business-program og den danske ambassade i Tanzania, er i partnerskab med den danske bryggerikoncern Royal Unibrew A/S. B2B-samarbejdet mellem de to bryggerier blev indledt i 2005.

MILJØPROBLEMER OPTRAPPER KONFLIKTEN I SUDAN

Et sårbart miljø og en natur fyldt med lukrative ressourcer har medvirket til at forstærke konflikten i Sudan, viser ny FN-rapport. FN og NGO'er bør integrere miljø i deres projekter ligesom de sudanske myndigheder selv skal investere i miljøledelse for at undgå konflikter, lyder anbefalingen.

Af Marianne Hartz Thomas

Når Sudan nu igen oplever alvorlige ødelæggelser efter oversvømmelser, kan sudanenserne med rette skyde skylden på de 22 års brutale borgerkrig. De mange år i konflikt har tæret på naturen og skabt alvorlige miljøproblemer i Afrikas største land. Ørkenen er blevet større, mange træer er fældet og jorden i høj grad forringet.

Det viser en ny FN-rapport fra FN's Miljøprogram UNEP. Rapporten 'Sudan: Post Conflict Environmental Assessment', beskriver, hvordan miljøproblematikker og konflikten i landet er tæt forbundne.

For ikke alene har den lange konflikt sat spor i den sudanesiske natur. De samme miljøproblemer har også været med til at forstærke selve konflikten, som blandt andet bundet i konkurrence om olie- og gasressourcer, om retten til vandet i Nilen og om ejerskab til landbrugsjorden.

Mangel på info om miljø

Rapporten viser, at det er et blodigt samspil af miljø, fattigdom og befolkningstilvækst, der har skabt grobund for den lange konflikt. Og at myndighedernes mangeårige mangel på fokus på at bevare miljøet i dag truer befolkningens langsigtede håb for fred, fødevarer og bæredygtig udvikling.

Med over 150 dage i felten fra 2005 til 2007 har UNEP-holdet bag rapporten talt med nomader, bønder og regeringsfolk. Andrew Morton, projektleder i UNEP for rapporten, siger til *Udvikling*:

– Landet har levet i en slags international isolation på grund af konflikten. Der er mangel på information om miljøet, og hvordan man bør bevare det.

Han peger på, at Sudan huser nogle af verdens største flygtningelejre, som er med til at skabe store miljøproblemer.

– Med rapporten håber vi, at vores anbefalinger vil blive realiseret, og at den vil være katalysator for en ændring af, hvordan man både i FN-regi og på regeringsniveau i Sudan arbejder med miljøet, siger han.

Anbefalingerne fra UNEP går blandt andet

Pige på et æsel på vej efter vand i byen Mukjar i det vestlige Darfur. Foto: Polfoto/AP Photo/Nasser Nasser.

” *Området er totalt afhængig af regntid for at få afgrøder, og med flere og flere mennesker på mindre land, opstår konflikter.*

Anders Hastrup, Københavns Universitet.

på, at landet skal investere i miljøledelse for at undgå konflikter om naturens ressourcer. Andre FN-organisationer og nødhjælpsorganisationer, der er til stede i landet, bør også integrere miljøperspektiver i deres arbejde.

– Rapporten er en hjørnesteen for Sudan og miljøet i Sudan. Vi ser, at det er muligt at gøre et godt stykke arbejde. Investeringerne i landet, både fra FN og fra bilaterale partnere, er opadgående, og den sudanesiske regering har fået større ejerskab, siger Andrew Morton.

Dansk projekt i gang

Herhjemme kigger Anders Hastrup, Ph.d.-studerende på Københavns Universitet, nærmere på forbindelsen mellem miljøet og kon-

flikten i Darfur-området i Sudan. Med sit projekt 'The Politics of Space: A study of the Dynamics of Conflict in Darfur and Eastern Chad' vil han blandt andet belyse, hvilken rolle miljøet og naturressourcerne har spillet i konflikten i Darfur i et historisk perspektiv.

– Miljøet er helt afgørende i Darfur-konflikten. Området er totalt afhængigt af regntid for at få afgrøder, og med flere og flere mennesker på mindre land, på grund af de store interne flygtningestrømme, der er intensiveret siden 1980'erne, opstår konflikter simpelthen lettere, siger han og fortsætter:

– Der sker en uheldig kombination af racebaseret konflikt forstærket af et miljømæssigt problem. De latente konflikter bliver stærkere og mere voldelige, når miljøet forværres, siger Anders Hastrup.

Herhjemme har Udenrigsministeriet i samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp netop afholdt et internationalt seminar om beskyttelse af civile med udgangspunkt i konflikten i Darfur.

Marianne Hartz Thomas er freelancejournalist. marianne@livingwords.dk

Miljø i Sudan

Hovedkonklusionerne om miljøet i Sudan ifølge UNEP:

- > Stærk forbindelse mellem miljø og konflikt
- > Internt fordrevne giver betydelige miljøkonsekvenser
- > Ørkenspredning og regional klimaforandring medvirker til fattigdom og konflikt
- > Øget sårbarhed over for naturfænomener
- > Alvorlig forringelse af jorden for landmændene
- > Afskovning i de tørre områder
- > Dæmninger og vandprojekter mangler miljøintegrering
- > Hurtigt voksende byer og kroniske sanitets- og affaldsproblematikker
- > Industriel forurening
- > Formindsket biodiversitet
- > Et intakt, men truet marine-økosystem
- > Historisk svag miljøledelse på regeringsniveau
- > Problemer med nødhjælp og miljøet

Læs mere eller download UNEP-rapporten på: www.unep.org/sudan

26.000 FN-soldater skal på fredsbevarende mission i Darfur for at standse volden. Danske NGO'er er skeptiske, men parate til at øge indsatsen, hvis sikkerheden forbedres. Ibis overvejer at komme på banen med uddannelse i Darfur.

Kalma Camp, sydlige Darfur: Underernærede børn og mødre får behandling. Med en FN-fredsafstale er der måske udsigt til at også danske NGO'er – heriblandt Læger uden Grænser – styrker indsatsen. Foto: Stephan Grosse Rueschkamp/Læger uden Grænser (MSF).

NGO-SKEPSIS OVERFOR FN'S DARFUR-MISSION

Af Jan Kjær

I fire år har myrderier, massevoldtægter, tortur og nedbrændinger af landsbyer været dagligdag for uskyldige civile i Sudans Darfur-provins. Mindst 200.000 mennesker er døde, og 2,1 millioner drevet på flugt.

Konflikten er blevet kaldt Rwanda i slow motion.

Den 31. juli i år besluttede FN's Sikkerhedsråd at sende en fredsbevarende mission på 26.000 soldater til Darfur for at standse volden i provinsen. Fredsmissionen, der har været årevis i støbeskeen, skal foregå i samarbejde med Den Afrikanske Union, der har 7.000 soldater i Darfur, et område på størrelse med Frankrig. Bliver der skabt bedre sikkerhed, vil flere danske organisationer gerne forstærke indsatserne. Men danske NGO'er tvivler dog på, at missionen kan lykkes, især hvis Den Afrikanske Union og centralregeringen i Khartoum får held til at sikre en ren afrikansk styrke til at udføre FN-opgaven.

FN-styrkens sammensætning

– Det er godt, at missionen rykker ind nu. Nødvendigt, men for sent, siger Christian Friis Bach, international chef i Folkekirkens Nødhjælp, der arbejder i Darfur gennem et konsortium med blandt andet Caritas. Han tilføjer:

– Hvis FN-styrken kan skabe større sikkerhed. Hvis vi kan få skabt forhold, der kan bringe flytningene i Tchad hjem, så er der behov for udvikling. Det arbejde vil vi gerne være med til at udføre.

Christian Friis Bach er dog stærkt bekymret for sammensætningen af FN-styrken.

– En ren afrikansk styrke giver mindre in-

ternational bevågenhed og mindre internationalt ejerskab til at udføre opgaven, påpeger han og fortsætter:

– Det er vigtigt, at tropperne bliver godt trænet – ikke bare militært, men også i konfliktløsning og menneskerettigheder.

Christian Friis Bach tror ikke, at Afrika på kort tid vil være i stand til at stille en styrke på 26.000 med disse færdigheder.

Svagt mandat

Amnesty International er lettede over, at det lykkedes FN at sende 26.000 soldater af sted, men synes, at mandatet er for svagt.

– Sandheden er, at folk i Darfur lever midt i en humanitær og menneskeretlig krise. De kan ikke vente længere på beskyttelse. Den skal ydes omgående, effektivt og med et fuldt mandat til at beskytte civile mod mere vold, udtaler organisationen i en pressemeddelelse.

Amnesty ønsker, at FN-mandatet bør indeholde kapaciteten og autoriteten til at overvåge og undersøge krænkelse af menneskerettighederne – herunder sager om voldtægter. I en region oversvømmet med våben må FN samtidig sikre, at styrken kan gennemføre afvæbning og demobilisering af de regeringsstøttede Janjaweed-militser.

Sikkerhed en forudsætning

Læger uden Grænser har et stort program i Darfur. Volden i regionen har betydet, at organisationen har måttet trække sig fra aktiviteter – nogle steder midlertidigt, andre steder permanent. To danskere er for tiden i provinsen som projektkoordinatorer. I alt har organisationen mere end 2000 lokalt ansatte og udlændinge i Darfur.

– Hvis det lykkes FN-styrken at skabe fred, vil vi primært satse på sundhedsarbejde i forhold

til kvinder, børn og ernæring, siger Michael G. Nielsen, direktør i Læger uden Grænser.

– Det er ikke ufarligt at arbejde i Darfur. Sikkerheden har hele tiden været problemet. Det er klart, at hvis adgangen til visse områder bliver mere sikker, vil vi øge indsatsen.

Red Barnet, Røde Kors, UNICEF og Dansk Flygtningehjælp arbejder også i den urohergede Darfur-provins.

Khartoum ikke interesseret i løsning

Mellemfolkeligt Samvirke (MS) ønsker at udvide organisationens program i Sydsudan, men har ingen planer om at operere i Darfur. Lars Anderskov, Sudan-ekspert og politikmedarbejder i MS, er ikke optimist, når det gælder FN-missionen.

Han er helt enig i, at FN-sporet er det eneste rigtige at forfølge, men er stærkt skeptisk over for, om den centrale regering i Khartoum vil acceptere FN-kontrol. Samtidig påpeger han, at Sudan har mange gode venner både i og udenfor Afrika, og derfor udebliver sanktionerne mod styret.

– Regeringen i Khartoum har en imponerende evne til at køre om hjørner med systemet, forklarer Lars Anderskov.

Han mener, at centralregeringen slet ikke er interesseret i at få løst konflikten i Darfur. Khartoum har nemlig groft udnyttet andre dele af Sudan, der føler sig marginaliserede, underprivilegerede og underforsynede på alle områder. De vil se forandringer.

– Først Sydsudan, så Darfur, senere Øst-sudan. Det ville være en total opløsning af det Sudan, vi kender i dag, lyder Lars Anderskovs analyse.

Han ser to løsningsmuligheder: Et regime-skifte, hvor en ny regering vil styrke national enhed og støtte udkantområderne. Alterna-

tivet er en anden statsdannelse med føderal opbygning eller med stor autonomi for regionerne. Ellers vil en opsplitning af Sudan formodentlig være uundgåelig.

Realisme

I modsætning til MS kunne U-landsorganisationen Ibis være interesseret i at blive operativ i Darfur.

– Det er sikkerhedsmæssigt for broget til at overskue lige nu. Hvis der bliver skabt en fredelig situation, vil vi bestemt overveje det, udtaler generalsekretær Vagn Berthelsen.

Ibis ansøger allerede om uddannelsesaktiviteter i Sydsudan. En eventuel indsats i Darfur ville handle om uddannelse i nødhjælpsområder. Men først må overgrebene og myrderierne ophøre.

– Vi vil gerne være optimistiske, men skal også være realistiske, siger Vagn Berthelsen.

– Vi krydser fingre for, at den internationale styrke bliver stærk nok, så den sudanesiske regering ikke kan lave for meget bespænd. Vi har at gøre med en regering, hvis reelle hensigter der er grund til at være stærkt skeptiske over for.

Vagn Berthelsen mener, at den danske regering bør følge situationen nøje. Danmark har et stærkt kort, fordi Ambassadør Torben Brylle er udnævnt til EU's særlige repræsentant for Sudan.

– Med Torben Brylle har Danmark en meget kompetent person siddende helt centralt med adgang til alle relevante oplysninger. Det kan bruges konstruktivt.

Jan Kjær er freelancejournalist og er tidligere kommunikationsmedarbejder i Mellemfolkeligt Samvirke.

jank@parknet.dk

KUNSTEN AT SÆLGE ELASTIK I METERMÅL

Fortolkningsmulighederne er utallige, når regnskabet skal gøres op for **2015 Målene**. Det viser denne sommers forsøg på at midtvejsstatus. Det bliver derfor som at handle elastik i metermål, når det om syv år skal gøres op, om løfterne fra Årtusind-topmødet i FN i New York i år 2000 blev indfriet.

MIDTVEJSANALYSE

Af Kirsten Larsen

400 millioner mennesker vil slippe ud af et liv i ekstrem fattigdom. Alle børn i hele verden vil i det mindste gennemføre grundskolen. Mindst 60 millioner børn, som ellers ikke vil klare sig igennem deres første år, vil runde de fem. En del af den halve million kvinder, der stadig dør hvert år på grund af komplikationer i forbindelse med graviditet og fødsel, vil overleve.

Alt dette vil ske - under forudsætning af, at verden faktisk når 2015 Målene. Hvis alverdens ledere denne gang holder deres løfter.

I det, FN betegner som den mest omfattende status-opgørelse nogensinde - The Millennium Development Goals Report 2007, som FN offentliggjorde i juli - fastholder man, at det kan lade sig gøre.

Forventning om fiasko

At domme efter erfaringerne vil det ikke ske - det er snart 50 år siden, man første gang afsatte et tiår til særligt fokus på fattigdomsbekæmpelse. Siden da har luften været tyk af gode intentioner, mærkedage, specielle årtier, målsætninger, erklæringer og løfter. På har ændret adfærd på grund af ordene uanset hvorhen på kloden, man retter kikkerten.

Men håbløst er det altså ikke, lyder det. 2015 Målene har stik imod de flestes forventninger bidt sig fast. Lige efter topmødet i

2000, da 189 lande havde skrevet under på hensigtsklæringerne, ville garvede udviklingsfolk i FN nødtigt tale om dem. Jo hurtigere denne seneste tilføjelse til lageret af forudsigelige fiaskoer blev glemt des bedre. Men det lykkedes at hamre det enkle, selvfølgelig oversimplificerede og tilsyneladende målbare mål fast. Det lever. Det er stadig muligt at nå.

”

Er målet nået, hvis blot alle børn opholder sig seks år i en skole, proppet ind i klasser med 100 elever, uden bøger og uden en uddannet lærer?

Vistnok. I hvert fald dele af det. Alt afhængig af, hvordan man måler resultaterne.

Mange sultne i seng

Som det ser ud nu ved midtvejsstatus, så er der en god chance for at nå det helt overordnede mål om at halvere antallet af mennesker, der lever i yderste fattigdom - på verdensplan. Det sikrer den gunstige økonomiske udvikling i Kina og Indien. Hvis man ser bort fra de to folkerige lande, så ændrer billedet sig dramatisk. Der kan måles fremskridt i de fleste

regioner - folk er blevet en lille smule mindre fattige. Undtagen i det vestlige Asien, hvor antallet af fattige er fordoblet siden 1990. Eksempelvis er der blevet fire gange flere fattige i Yemen siden 1990.

Hvis man zoomer yderligere ind, viser det sig, at den økonomiske vækst bliver skævt fordelt både i de enkelte lande og mellem dem. Uligheden vokser - de fattigste og de svageste får endnu mindre af den samlede kage end tidligere.

Som det fremgik af et ophedet møde i Genève i juni mellem FN og NGO'er, så var der 854 millioner mennesker, der ikke fik tilstrækkeligt at spise sidste år, selv om verden producerede føde til 12 milliarder mennesker - langt mere end det samlede behov. I de rige lande spiser man sig til døde, brænder fødevarer af som bio-brændsel og fodrer svin med korn for at få skinker. EU's landbrugsstøtte smadrer Afrikas landbrug, var både FN's særlige rapportør for retten til mad og de mange organisationer enige om. På markedspladserne i Ghana koster en kylling fra EU en tredjedel af en lokal, og i Senegal har de lokale hønseavlere mistet 70 pct. af markedet. På samme måde har en fiskeriaftale mellem Senegal og EU resulteret i, at de senegalesiske farvande er ved at være tomte. Nu følger de unge efter fiskene til Spanien i deres små både, lød det fra en senegalesisk organisation.

2015 Målene (Millennium Development Goals)

De otte mål går ud på at:

- 1 Udrydde fattigdom og sult
- 2 Sikre grundlæggende uddannelse til alle
- 3 Fremme ligestilling og styrke kvinders rettigheder
- 4 Reducere spædbarnsdødeligheden og børnedødeligheden
- 5 Reducere dødeligheden blandt gravide og fødende kvinder
- 6 Standse udbredelsen af hiv/aids, malaria og andre sygdomme der truer menneskeheden inden 2015
- 7 Sikre en miljøvenlig og bæredygtig udvikling
- 8 Opbygge et globalt partnerskab for udvikling

”

Fokus er blevet rettet mod global opvarmning i en grad, så mange frygter det vil trække midler fra andre områder.

Hvad har du lært i skolen?

Kort sagt - hvad nytter udviklingsmål, bistandshjælp og afskaffelse af toldbarrierer, når den landbrugssektor, der typisk skal trække et udviklingsland det første stykke ud af fattigdommen, bliver undermineret af de rige landes støtte til deres landbrug. Når USA betaler sine bomuldsdyrkere mere, end høsten er værd. På mødet i Genève blev der talt med store bogstaver - dem er FN's midtvejsstatus klinisk renset for.

Men selv hvis 2015 Målet om en halvering af den yderste fattigdom skulle blive nået på globalt plan, så bliver delmålet om en tilsvarende nedsættelse af sult og underernæring ikke nået med den nuværende kurs, fremgår det af rapporten.

Børn bliver sendt i skole som aldrig før. Selv i Afrika syd for Sahara bliver 70 procent nu indskrevet - gennemsnittet for samtlige udviklingslande ligger på 88 pct. Men indskrivning er ikke ensbetydende med at gennemføre. Statistikken viser, at hvert femte barn,

Illustration: 1508 A/S

der har alderen til at være rykket videre i skolesystemet, stadig hænger fast på grundskoleniveau. Og som kritikere af 2015 Målene anfører, så kan disse forenklede mål have en tendens til at trække ressourcer og opmærksomhed væk fra andre lige så væsentlige områder.

På uddannelsesområdet gælder det de højere niveauer – som kunne producere de lærere, som man mangler så katastrofält. Igen er det spørgsmålet om, hvordan man måler resultatet. Er målet nået, hvis alle børn opholder sig seks år i en skole, proppet ind i klasser med 100 elever, uden bøger og uden en uddannet lærer?

Kvindens landbrug – sådan i princippet

Ligestilling mellem mænd og kvinder er som altid med på listen – og vil formentlig være et erklæret mål for alle beslutningstagere i de næste mange årtier.

En analyse som FN's forskningsinstitut for social udvikling, UNRISD, lavede i 90'erne er illustrativ. Den viste blandt andet, at Verdensbanken på det tidspunkt havde haft ligestilling som en prioritet i 35 år uden på noget tidspunkt at have haft en medarbejder eller konsulent, som havde forstand på netop den form for husdyrhold, som kvinder tager sig af.

Børnedødeligheden falder overalt i verden, men alt for langsomt, og det samme gælder kvinders risiko for at dø på grund af komplikationer i forbindelse med graviditet og fød-

sel. I Afrika dør én ud af 16 kvinder af den grund – i vores del af verden er det én ud af 3.800 kvinder. Manglen på sundhedspersonale er en af de væsentligste årsager. Et problem, der ikke er blevet mindre i takt med, at stadigt flere sygeplejersker og læger efter endt uddannelse målrettet sætter kursen mod bedre arbejdsvilkår og løn i rigere lande.

Antallet af dødsfald på grund af aids stiger stadig. Sidste år blev flere end fire millioner mennesker smittet, mens tre millioner døde. Flere og flere kommer i livsforlængende behandling, men behovet vokser endnu hurtigere. Hvad angår malaria, ja så bliver stadig flere beskyttet med myggenet og kommer i behandling – bare ikke de mest udsatte i de mest udsatte områder. Kun én ud af 20 afrikanske børn sover under et myggenet – og den medicin, mange trods alt nu bliver behandlet med, regnes for ineffektiv.

Det syvende mål, som skal sikre et bæredygtigt miljø, har i den seneste tid fået markant øget opmærksomhed. Fokus er blevet rettet mod global opvarmning i en grad, så mange frygter, det vil trække midler fra andre områder. Mulighederne for at nå målet er små – hvad enten man måler skov, arters mangfoldighed, menneskers drikkevand eller sanitære forhold, og netop den globale opvarmning gør det kun sværere.

Overførsel af viden halter

2015 Målene er blevet kritiseret. De forsimp-

ler debatten, de ødelægger helhedsbilledet, de trækker midler væk fra områder, som er mindst lige så vigtige som det, der er blevet nedfældet i de berømte otte bud. FN's organisation for handel og udvikling, UNCTAD, har netop påpeget, hvor lidt der bliver brugt på viden, teknologi og innovation i forhold til sociale områder og alle donorers yndlingsprojekt – god regeringsførelse.

Hvad der er endnu mere betænkeligt i UNCTAD-rapporten er, at der ikke sker den overførsel af viden til de allerfattigste lande, som man havde håbet, at bedre markedsvilkår og udenlandske investeringer automatisk ville udløse.

Men det har ikke meget med udviklingsmål at gøre. Det har aldrig været meningen, at 2015 Målene skulle underminere andre sider af samfundene. Det har ikke været meningen, at et ønske om, at alverdens børn skal i skole skal lukke universiteterne. Slagsmålet om ressourcerne hænger først og fremmest sammen med, at der ikke er penge nok.

Det er 37 år siden, de rige lande lovede at bruge 0,7 pct. af bruttonationalproduktet på bistand. Blot fem lande er medlemmer af den eksklusive gruppe, der lever op til det – ingen af de store er blandt dem. Mål nummer 8 om udviklingssamarbejde og partnerskab, som i fri oversættelse betyder, at de rige lande skal betale regningen, er der ikke en jordisk chance for at nå. På trods af alle fine ord, på trods af at udviklingsbistand finansierer en stadig

store vifte af opgaver, som ikke tidligere blev regnet med, så faldt de rige landes bistand sidste år.

Der er ikke penge nok. Derfor er der i skrivende stund kun et af målene, der måske vil blive nået, selv om forsøget på at leve op til årtusind-løfterne kan skade andre områder. Hver eneste gang der popper en ny prioritet op i udviklingsverdenen, så udhuler det noget andet. De fattige landes regeringer har sjældent vilje eller evne til at stå fast. Det internationale samfund, FN, de store NGO'er og eksperter af alle mulige slags hverken vil, kan eller tør gå imod tidens trend.

Hvad enten man kan lide det eller ej, så er det i de rige lande, at den økonomiske dagorden bliver sat og spillereglerne bestemt. Det kræver høj moral at sælge elastik i metermål.

Foto: Agnete Schlichtkrull, DR.

Kirsten Larsen er journalist ved programmet 'Orientering' på Danmarks Radios P1. kt1@dr.dk

LOTTERIET I LONDONI

600.000 tanzaniere graver efter guld, diamanter og ædelstene. De forurenar naturen og sætter livet på spil, men minedrift er – for de heldige – en vej ud af fattigdommen. Udvikling har besøgt clondyke-byen Londoni.

Tekst og foto: Thorkil Green Nielsen

På lang afstand ligner Londoni en flygtningelejr: blåhvide presenninger fra FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR), vakkelvorne hytter og mudrede gader. Men Londonis indbyggere er ikke på flugt. De er på jagt efter guld.

På tættere hold viser det sig, at der er barer, bordeller og pool-borde under mange af presenningerne. Her slår guldgraverne sig løs, når de kommer op til overfladen.

Livet i Londoni er et lotteri. Om morgenen kravler de fleste indbyggere ned i skakterne, der perforerer landskabet omkring den lille flække i det centrale Tanzania. Om aftenen kommer de op med sten og støv i sække og lunger. Stenene knuses, guldkornene vaskes ud. Nogle scorer en god gevinst, mens andre må nøjes med penge til den næste skål mad.

Der er cirka 600.000 'små' minearbejdere, såkaldte small-scale miners, i Tanzania.

DE 'SMÅ' MINEARBEJDERE

Definition: Lille minedrift eller small-scale mining er præget af små investeringer, simpelt udstyr, dårlig træning og lav produktion.

Antal: Der er mellem 11 og 13 millioner 'små' minearbejdere eller small-scale miners i verden, flest i Asien og Afrika. De skaber arbejde til og forsøger 80-100 millioner mennesker.

Økonomi: De 'små' minearbejdere står for 15-20 pct. af verdens ikke-brændbare mineralproduktion. I Afrika producerer de guld og ædelstene for ca. én mia. dollar om året.

Kilder: ILO, UNECA, CASM.

Guld- og diamanthavere og ædelstens-jægere, der bruger hakker, skovle og sprængstoffer til at lede efter lykken. Mange arbejder på kanten af loven, ødelægger naturen, forgifter drikkevandet og sætter livet på spil. Men minedrift er en vej ud af fattigdommen for mange af arbejderne og deres familier.

Sprængstofekspert

Kelly Mmary er en af de heldige. Han har købt en Honda 250 XLR-motorcykel for de penge, som han har tjent i Londoni.

– Jeg havde en lille butik, men solgte den, for der er betydeligt flere penge i minedrift. Jeg tjener 150.000 shillings (660 kr.) på en god uge. Nogle af pengene sender jeg hjem til konen og mine to børn, resten bruger jeg her, fortæller den 29-årige guldgraver.

Kelly arbejder som sprængstof-tekniker i en af skakterne.

– Jeg lærte, hvordan man bruger plastisk sprængstof, da jeg gravede efter tanzanit (en blå ædelsten, red.). Nu er jeg ekspert, erklærer han stolt.

Men ifølge loven er det kun folk, der har træning og licens til at håndtere sprængstoffer, som må købe og bruge dem. Kelly vil ikke oplyse, hvor det sprængstof, han bruger, kommer fra.

Helt alene i Londoni er Kelly dog ikke, selvom han er langt fra hjemmet. Kelly er nemlig også kæreste med Mama Aisha, der driver et lille spisested og bordel på hovedgaden i Londoni.

Huset er et sammensurium af blikplader og FN-presenninger.

– Man kan købe presenningerne for 25.000 shillings (110 kr.) på markedet. Jeg ved ikke, hvor de stammer fra, siger hun. Men en af hendes kunder mener, at de er smuglet ud af flygtningelejrene i det nordvestlige Tanzania – ved grænsen til Burundi.

Kaos og guldfeber

Guldfebere ramte Londoni i juni 2004. En hyrde fandt guld uden for landsbyen, der dengang havde ca. 250 indbyggere. Han forsøgte at holde det hemmeligt, men da han bestilte en tromle til at knuse sten, bredte rygtet sig, og i de næste par måneder strømmede tusinder af mænd til.

– I august 2004 gravede 15.000 mænd efter guld lige her, forklarer Elias Msalaba og peger ud over en labyrint af kratere og jorddynger, der dækker et område på størrelse med ca. 10 fodboldbaner.

– Det var kaos. Ingen havde tilladelse til at grave efter guld. Flere mistede livet ved ulykker, og andre blev overfaldet på vej til banken i Mayoni (distriktshovedstad 60 km. sydpå, red.), mindes han.

Elias' bror var den første, der søgte om tilladelse til at udvinde guld i Londoni fra Energi- og Mineralministeriet. Men embedsmændene havde god tid. Da broren og andre håbefulde ansøgere rykkede for svar i begyndelsen af 2005, fik de at vide, at licenserne i

Minearbejderne som Kisami Magumba på billedet her inhalerer giftige dampe, når han bruger kviksølv til at udvinde guld.

Guldgraverne har valgt en sherif og bygget et lille fængsel. Og kriminaliteten er dalet.

stedet ville blive tildelt et udenlandsk mineselskab.

Licensansøgerne fra Londoni følte sig snydt og klagede til det lokale parlamentsmedlem. Han overtalte *Commissioner of Minerals* til at udstede licenserne til Elias' bror og en række andre, lokale ansøgere.

Forholdet mellem de små tanzaniske mineejere og de store, udenlandske selskaber er spændt. De små beskylder de store for at bestikke politikere og embedsmænd og smugle enorme mængder guld og ædelstene ud af landet. I tanzanit-minerne ved foden af Kilimanjaro er der af og til skyderier i minegan-

gene – mellem lokale tanzanit-gravere og vagter fra det store, sydafrikanske selskab, *Tanzanite One*, som har licens på at udvinde tanzanit i de mest lukrative områder.

Tanzanias regering, som trådte til i 2006, har nu lovet at kulegrave kontrakterne med de udenlandske mineselskaber.

Illegale opkøbere

I Londoni er kaos blevet afløst af delvis ro og orden. I dag sidder en halv snes tanzaniske licenssejere på det meste af guldets område. De lejer små stykker jord ud til entreprenører, såkaldte pitholders, som hyrer unge mænd til at grave skakter og udvinde det ædle metal. Hyren er en lille andel af det guld, der findes. Andre fortsætter med at grave uden licens. Licenssejernerne har ansat sikkerhedsfolk til at tjekke, at skakterne er afstivet med tommer, og antallet af ulykker er faldet. Guldgraverne har valgt en sherif og bygget et lille fængsel, og kriminaliteten er dalet.

DONI

Men ulovlighederne fortsætter i mindre skala. *Udvikling* må for eksempel ikke fotografere en stor tømmerstabel, som skal bruges til at afstive nye skakter. Begrundelsen er, at træet er fældet illegalt. Reglerne for handel med guld brydes bag flere af FN-presenningerne. Her vejes guldklumper på små, digitale vægte, inden de sælges til illegale opkøbere – typisk for 30 procent under markedsprisen.

De lettest tilgængelige guldårer er forsvundet, og cirka halvdelen af guldgraverne er draget videre mod nye, forjættede mål. Ifølge avisen *This Day* raser guldfeberen i øjeblikket i Buhemba i den nordlige Mara-region. Regeringen truer med at tvangsjerne 5.000 'små' minearbejdere, som arbejder uden licens og i strid med alle sikkerhedskrav. Flere arbejdere er døde under sammenstyrtede skakter.

Jeans og ødelagte knæ

Kiduta Mazingija blev kureret for guldfeber, da en skakt faldt sammen over ham for nogle år siden.

– Jeg blev halvt begravet i grus og sten, men heldigvis var der andre folk i nærheden. De fik mig løs og hjalp mig op. Mine knæ blev ødelagt, beretter den 38-årige far til fire.

Kiduta havde sparet op, og da han var blevet genoptrænet, købte han jeans, kjoler, skjorter, t-shirts og sko for pengene. I dag driver han en lille bod på hovedgaden i Londoni.

– Det er for usikkert at grave efter guld. Prikerne farer op og ned, og man risikerer liv og lemmer. Jeg tjener mere på at sælge tøj og sko, end jeg tjente i minerne, fortæller den tidligere minearbejder.

Thorkil Green Nielsen er freelancejournalist og bor i Tanzania. thorkil.green@gmail.com

DET GIFTIGE GULDVASKERI

Den danske kulturgeograf Jesper Bosse hjælper guldgravere i Tanzania med at genbruge kviksølv. Han mener, at internationale donorer har berøringsangst over for at hjælpe minesektoren, fordi den er 'beskiddt, kontroversiel og på kant med loven'. Men behovet for hjælp til et bedre arbejdsmiljø er massivt.

Af Thorkil Green Nielsen

Når guldgraverne vasker guld ud af knuste klippestykker, sker det med kviksølv. Det tiltrækker guldet, men det forgifter desværre også minearbejderne og drikkevandet i mange mineområder.

Jesper Bosse Jønsson træner arbejderne i Londoni og omegn i at beskytte sig mod de giftige dampe og indvinde kviksølvet, så det kan genbruges. Han er ph.d.-studerende fra Københavns Universitet og forsker i minearbejdernes leveforhold.

– Kviksølv kan skade hjerne, lunger, lever og andre organer samt give svære neurologiske forstyrrelser. Man kan dø af lang tids påvirkning, fortæller den 35-årige cand. scient. i kulturgeografi.

”

Kviksølv kan skade hjerne, lunger, lever og andre organer samt give svære neurologiske forstyrrelser. Man kan dø af lang tids påvirkning.

Jesper Bosse Jønsson.

Han opfordrer minearbejderne til at bruge handsker, når de roder med hænderne i vaskfadene med guldstøv, grus og kviksølv, og han har delt 20 retorter – en slags bøjede vandrør – ud i Londoni og omegn.

Genbruger nu kviksølvet

Shababi Moshi har fået et af vandrørene. Han driver et guldvaskeri i udkanten af Londoni. Her kommer mange af guldgraverne for at få knust og vasket klippestykkerne fra minerne.

Shababi lægger en klump amalgam – en blanding af guld og kviksølv – i den lukkede ende af vandrøret og varmer det op med glødende trækul. Kviksølvet fordampes og driver gennem røret til en metalkande, hvor det fortættes og bliver til kviksølv igen. I den lukkede ende af vandrøret ligger en lille, gylden klump tilbage: guld.

Jesper Bosse Jønsson demonstrerer, hvordan man bruger en retort. Foto: Dorthe Friis Pedersen.

– For jeg fik retorten af Jesper, brugte jeg cirka to et halvt kilo kviksølv om måneden til at vaske guld. Det kostede omkring 250 dollar (1.400 kr.). Nu genbruger jeg det meste af kviksølvet, men det vigtigste er, at jeg ikke bliver syg, fortæller den 31-årige guldvasker.

Men ikke alle er lige så lærenemme som Moshi.

– Nogle tror, at en del af guldet også fordampes, og andre gider ikke at tænke på arbejdsmiljø. For dem handler det kun om at tjene penge i en fart, forklarer Jesper Bosse.

Berøringsangste donorer

Han mener, at Danida og andre donorer bør støtte de 'små' minearbejdere.

– Hundretdusinder af tanzaniere lever af *small-scale mining*. En del af dem er entreprenører. De sætter nye ting i gang, og næsten alle deres penge bliver i landet. De store, udenlandske selskaber trækker store summer ud og betaler kun tre procent royalty af omsætningen til staten. Mange af selskaberne er fritaget for skat, og de fleste andre kører med bevidst underskud år efter år, siger Jesper Bosse.

Han mener, at donorerne har berøringsangst over for minesektoren, fordi den er 'beskiddt, kontroversiel og på kant med loven'.

– Men netop det er gode argumenter for at gå ind i sektoren. Danida kan for eksempel støtte opbygningen af ekspertise inden for bedre arbejdsmiljø, genopretning af ødelagte naturområder, geologiske forundersøgelser og kreditter til entreprenører, der vil investere i *small-scale mining* under forsvarlige forhold, foreslår Jesper Bosse Jønsson.

DEN NYE, RIGE DRENG I KLASSEN

Stenrige u-landsaktivister. Gates Foundation og andre store private velgørende fonde har budgetter, der nærmer sig Danidas. Det sætter dagsorden på den internationale bistandsscene.

Af Sidsel Nyholm

For mange afrikanske sundhedsministre er det i dag vigtigere at 'sælge' deres ideer til Microsoft-stifteren Bill Gates' velgørenhedsfond, *The Bill & Melinda Gates Foundation*, end det er at bejle til statslige donorer fra Vesten.

Gates-parrets fond uddeler hvert år 800 mio. dollars (ca. 4,4 mia. kr.) alene til sundhedsprojekter i verdens fattige lande, hvilket er mere end det, som verdenssundhedsorganisationen WHO har at arbejde med. Fondens samlede – og hastigt voksende – årsbudget på mindst 1,5 mia. dollars (ca. ni mia. kr.) ånder flere af de mindre i-landes nationale udviklingsbudgetter i nakken. Danmarks statslige udviklingsbistand lå i 2006 på 13,3 mia. kr.

The Gates Foundation er den største private velgørende fond i verden, men langt fra den eneste. Ifølge en opgørelse fra det amerikanske *Foundation Centre* er antallet af velgørende fonde i USA mere end tredoblet siden begyndelsen af 1980'erne, og stadig flere af dem arbejder med budgetter, der placerer dem i udviklingsbistandens superliga. Det gælder især i USA, hvor mange yngre it-milliardærer kanaliserer formuer over i global filantropi, men også i lande som Tyskland, Storbritannien og Indien er antallet af velgørende fonde stigende.

Fondenes ofte enorme budgetter samt voksende ambitioner og indflydelse påvirker hele udviklingssektoren, hvor de er med til at sætte dagsordenen på områder som sundhed og uddannelse. Deres status som private aktører betyder, at de opererer på langt friere vilkår end internationale organisationer og statslige donorer, og det kommer ofte modtagerne til gode, siger Jerry Norris, der er seniorforsker i den amerikanske tænketank *Hudson Institute*. Institutet er en apolitisk, men moderat konservativ amerikansk tænketank, der igennem forskning og analyse forsøger at fremme global sikkerhed, velstand og frihed.

Undersøgelser viser, at de store fonde generelt er mere økonomisk effektive end statslige og internationale aktører. Mens USA's regering eksempelvis kanaliserer en stor del af sin udviklingsbistand igennem højtbetalte 'mellemmand', så bevarer fondene typisk kontrol

Illustration: Rasmus Meisler/Spild af Tid ApS.

over hele kæden og har færre administrative udgifter. De får dermed et større udbytte ud af hver dollar, siger Jerry Norris, der har mange års erfaring på udviklingsområdet og blandt andet har været direktør for USAID's europæiske sundhedskontor (USAID er 'det amerikanske Danida', red.).

Vilje til eksperimenter

Ifølge et casestudie i Hudson Institutes årlige rapport om privat og statslig udviklingsbistand, 'Global Philanthropy Index', koster det eksempelvis tre gange så meget for den amerikanske regering at finansiere uddannelse og løn til en børnelæge i Afrika, som det gør for en privat fond at gøre det samme. Samtidig har de velgørende fonde den fordel, at de hverken står til ansvar over for aktionærer eller vælgere og har dermed mulighed for at tage store risici, gå kreativt til værks og udfylde oversete niches.

Mange af de nye velgørenhedsfonde er desuden præget af en innovativ ånd.

Hvor tidligere tiders filantroper typisk hældte penge i køb og distribution af allerede eksisterende typer medicin eller andre goder, så har især it-guruernes fonde en langt mere offensiv og opsøgende taktik, der afspejler

stifternes erfaringer fra en branche, som lægger vægt på forskning og udvikling.

The Gates Foundation danner eksempelvis partnerskaber med små farmaceutiske virksomheder, der udvikler nye vacciner, ligesom den også støtter forskning i banebrydende metoder inden for landbrug og uddannelse.

Fondenes sejr giver af og til genlyd i hele udviklingssektoren. De oplever dog også jævnligt, at ambitionerne udmunder i fiaskoer. I en rapport for nylig indrømmede *Carnegie Corporation* eksempelvis, at dens storstilede forsøg på at hjælpe Zimbabwe med at give landets forfatning og regeringsinstitutioner en grundig overhaling fejlede eftertrykkeligt på grund af en svag strategi og mangel på realitetsans.

Stater er so yesterday

Statslige donorer har generelt længere erfaring og større ekspertise, men Jerry Norris argumenterer, at deres tilgang ofte er antikkevet, hvorimod fondene i højere grad arbejder ud fra dagens realiteter.

– Fonde har en tendens til at finansiere projekter på civilsamfundsniveau, mens statslig bistand gives fra regering til regering. Det gav mening i det postkoloniale Afrika for 40 år

”

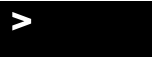
Ser man på det store billede, så gør filantroperne et ufuldkomment, men værdifuldt stykke arbejde i de fattige lande.

Jerry Norris, tænketanken Hudson Institute.

siden, hvor alle ydelser var offentlige. Men i mange store u-lande i dag er mindst 60 procent af sundhedssystemet privatiseret. Der er sket enorme ændringer, men den statslige udviklingshjælp har ikke ændret sig tilsvarende, siger han.

Den holdning mødes imidlertid af kritik fra blandt andre USAID, der påpeger, at regering-til-regering bistand blandt andet er med til at promovere politisk stabilitet, bæredygtighed samt et konsistent og langsigtet økonomisk strategi, ligesom det også kan være en måde at presse regeringer i de fattige lande til at opbygge kapaciteten til at løse deres egne problemer.

... fortsættes på næste side.

De forskelligartede arbejdsmetoder hos statsdonorer og private fonde er også med til at spænde ben for et samarbejde mellem de to typer donorer. Selv om agenturer som USAID og dens europæiske modstykker, herunder Danida, lægger vægt på koordinering af udviklingshjælpen, så er virkelighedens verden en anden.

– På trods af snakken er der meget lidt egentlig koordinering i marken, fordi alle står til ansvar over for forskellige aktører. Fondene kan måske operere frit, men de statslige agenturer skal rapportere tilbage til deres regeringer, og det gør det vanskeligt at blande aktiviteter, forklarer Jerry Norris.

Fondenes frihed får dog også kritikere til at påpege, at stor økonomisk og politisk magt lægges i hænderne på en global elite bestående af meget rige privatpersoner, der kan fremme særlige dagsordener, og at det kan have negative følgevirkninger for demokratiet. The Gates Foundation og dens enorme budget kontrolleres eksempelvis af blot tre personer – Bill Gates selv, hans hustru og hans far.

– I USA er fondene skattefritagede, og dermed er de moralsk ansvarlige over for folket. Det kan ikke kontrolleres, men der er heldigvis en stigende tendens til, at fondene stræber efter gennemsigtighed og både offentliggør succeser og fiaskoer. Og ser man på det store billede, så gør filantroperne et ufuldstændigt, men værdifuldt stykke arbejde i de fattige lande, vurderer Jerry Norris.

Sidsel Nyholm er USA-korrespondent for Kristeligt Dagblad i New York. nyholm@kristeligt-dagblad.dk

De store private fonde interesserer sig mere for malaria og aids end for at opbygge den helt almindelige sundhedspleje. Her sundhedsklinik i Kenya. Foto: Jørgen Schytte.

GIDER IKKE TARMINFEKTIONER

En voldsom interesse fra private velgørere har medvirket til, at verden bruger flere penge på global sundhed end nogensinde før. Men berømthedernes penge kan også skabe store problemer, hvis ikke filantroperne tænker sig om.

Af Hanne Mølby Henriksen

Det er svært at skidtsnakke om de mange private gysser, der skyller ind over u-landene i disse år. For selvfølgelig er det smukt, når verdens rigmænd tager sig af deres næste og bruger en del af formuen på at vaccinere børn, købe myggenet eller behandle aids-syge afrikanere. Men de glamourøse forsidehistorier har også en bagside, lyder det fra kritikere.

Når udviklingshjælpen bliver privatiseret og varetaget af it-mænd, imamer, ekspræsidenter eller popsangere, sker det ofte med fokus på hurtige resultater og snævre mål. Det er for eksempel vældig populært at bruge penge på medicin mod aids, mens det at være med til at forebygge sygdommen, uddanne sygeplejersker eller bygge laboratorier ikke rangerer så højt på filantropernes to-do-liste.

– Det gør det enklere at vise resultater, hvis man fokuserer på specifikke sygdomme og kan gå ud og sige: 'jeg har behandlet så og så mange afrikanere mod aids', forklarer Thea Christiansen, der er chefkonsulent i Uden-

rigsministeriets bistandsfaglige tjeneste, hvor hun arbejder med hiv/aids og global sundhed.

Hun understreger, at der er brug for alle de penge, verden overhovedet kan skrabes sammen til at forbedre sundheden i udviklingslandene, og at det derfor er positivt, at de private fonde er kommet på banen.

– Men der er mange andre udgifter, der også skal dækkes. Det er ikke nok at sende penge til medicin. Der skal også være et sundhedssystem, så hjælpen kan nå ud til de rigtige mennesker. Derfor forudsætter den slags specifikke donationer, at der også er nogle, der investerer i ting som drift og kapacitetsopbygning, påpeger hun.

Gates presser Afrika

Verden har aldrig brugt flere penge på at tackle de fattiges sygdomme end nu. Flere milliarder dollars bliver hvert år spenderet af private og offentlige donorer på at forbedre sundheden i lav- og mellemindkomstlandene. Og beløbet bliver ved med at stige.

Bill og Melinda Gates Fonden meldte sig på banen for syv år siden og hører i dag blandt de mest rundhåndede bidragsydere, når det gælder fattige menneskers sundhed. Frem til august 2006 har it-manden og hans kone spyttet 6,6 mia. dollars i internationale sundhedsprogrammer. De to af milliarderne var øremærket kampen mod tuberkulose, hiv/aids og andre seksuelt overførte sygdomme.

Men de astronomiske beløb kan ikke redde verden alene. Tværtimod kan de være med til at lægge et stort pres på u-landenes sundhedssystemer, hvis donorerne ikke tænker langsig-

tet. Thea Christiansen understreger, at en pose med penge bør have følgeskab af hjælp til at bruge pengene effektivt.

– Ellers skal de pågældende u-lande pludselig til at yde meget mere inden for det samme system. Når Zambia for eksempel har fået masser af penge til at sætte aids-syge i behandling eller lave malariaforebyggelse, så skal de også have ekstra personale, flere laboratorier og andre ting for at kunne bruge pengene. Den slags kan ikke bare opbygges fra dag til dag, og man risikerer, at systemet ikke kan overkomme at bruge pengene effektivt, forklarer Thea Christiansen.

Containere stranded

Af præcis samme årsag sad der en mand nær havnen i Maputo og var lige ved at græde. Aids er som de fleste andre steder i Afrika et alvorligt problem i Mozambique, og velmenende donorer havde således skibet adskillige containere med livsforlængende ARV-medicin af sted til det fattige land. Og her stod de så og stegte i solen, mens koordinatoren for landets aids-program ikke anede, hvad han skulle stille op med det hele.

– Han kunne ikke komme af med al den medicin, fortæller Ib Bygbjerg, der er professor i international sundhed ved Københavns Universitet og mødte den frustrerede koordinator på en rejse for et par år siden.

– Det vælter ind fra alle mulige steder, men systemet er slet ikke gearet til at bruge så mange penge. Forestil dig, at du har en skibsladning medicin, men ingen kran til at losse det, ingen havnearbejdere, ikke noget pakhus,

>>

10

FILANTROPERNES TOP 10

De 10 største velgørende fonde i USA og Europa (listen omfatter dog velgøreren inden for alle områder, ikke kun i u-landene):

- > **The Bill & Melinda Gates Foundation (USA)**
Formue: 33,1 mia. dollars
- > **The Wellcome Trust (UK)**
19 mia. dollars
- > **The Ford Foundation (USA)**
11,6 mia. dollars
- > **J. Paul Getty Trust (USA)**
9,6 mia. dollars
- > **The Robert Wood Johnson Foundation (USA)**
9,4 mia. dollars
- > **The W and F Hewlett Foundation (USA)**
8,5 mia. dollars
- > **Lilly Endowment (USA)**
8,4 mia. dollars
- > **Fondazione Cariplo (Italien)**
8,3 mia. dollars
- > **W.K. Kellogg Foundation (USA)**
7,8 mia. dollars
- > **Fondazione Monte dei Paschi di Siena (Italien)** 7,1 mia. dollars

Kilde: The Foundation Centre. Beløbene er 2006-tal.

Største private fond i Danmark, der arbejder i udviklingslandene er **World Diabetes Forum**. Fondet modtager 60 mio. kr. fra Novo om året til uddeling.

ingen ansvarlig person til at registrere det, ikke noget computersystem, ingen lastbil og store huller i vejen. Og når så endelig den kommer ud på de lokale klinikker, siger målgruppen for medicinen ofte nej tak, fortæller Ib Bygbjerg.

Han undrer sig over, at der blandt de ivrige donorer ikke er flere, der sætter sig mere ind i, hvad der egentlig skal til for at gøre gavn, hvorfor folk ikke vil have medicinen, og hvordan det rent logistisk skal lade sig gøre.

– Men det er selvfølgelig ikke nær så glamourøst at bruge penge på den slags. Så er det bedre at komme direkte på avisforsiderne med en historie om, at vi har givet så og så meget medicin, og se, hvor glade de er, siger Ib Bygbjerg.

Hvem gider tarminfektioner?

Mens fondene især har kastet sig ud i at bekæmpe sygdomme som aids, malaria og tuberkulose, er der andre onder, som faktisk dræber flere mennesker i u-landene; for eksempel fejlermærning, luftvejs sygdomme, mave-

tarminfektioner og høj mødre dødelighed.

Der er bare ikke særligt mange berømtheder, der bruger kræfter og penge på at hjælpe folk med diarré eller hostende babyer. Og på den måde risikerer fondenes hjælpearbejde at skævvride assistancen til de fattige og syge ved at trække personalet væk fra u-landenes egne, etablerede sundhedssystemer og over i andre programmer, der er specifikt møntet på sygdomme, de finder mere interessante. Det kan altså godt være, at et land kan vise gode resultater inden for behandlingen af tuberkulose, men der kan så være andre ting, landet bliver dårligere til, fordi det nationale sundhedssystem er blevet ringere på grund af det parallelle projekt.

Thea Christiansen oplyser, at de private fondes bidrag til udviklingsarbejdet ofte bliver diskuteret, når Danida skal lægge sin egen strategi på hiv/aids-området. Og at man i Danida har valgt at prioritere en mere langsigtet udvikling af sundhedssystemerne i verdens fattige lande.

I kampen mod hiv/aids bruger Danmark

for eksempel flere penge på at forbedre kvaliteten af de lokale sundhedsvæseners end på medicin – helt i tråd med modtagerlandenes egne prioriteringer.

Bistandens modeluner

Og den indsats må man sørge for at rose, mener Ib Bygbjerg.

– Danida laver simpelthen noget af det mest holdbare, som er med til at holde det hele sammen. Man kan måske ikke se, at børnene holder op med at dø lige med det samme, men det bliver ikke mindre effektivt af den grund, siger han og efterlyser flere langtidsinvesteringer i udviklingsbranchen og mere koordination donorerne imellem.

De pengestærke filantroper som Gates, Clinton, Rockefeller og alle de andre arbejder ofte alene og ud fra, hvad de selv synes er interessant. Og det kan godt være farligt, mener Ib Bygbjerg.

– Jeg kan godt blive bekymret, hvis ikke der er en fornuftig blanding af privat og offentlig funding. De store fondes donationer kan jo

blive en herlig undskyldning for regeringer, FN og NGO'er for ikke selv at gøre mere – der ville for eksempel ikke være meget forskning i malaria, hvis det ikke var for Bill og Melinda Gates, siger Ib Bygbjerg, der selv har modtaget store beløb fra Gates Fonden til netop at forske i malaria-medicin, mens han har haft svært ved at stampe penge op andre steder.

Og det kan både være godt og skidt afhængigt af, hvordan man ser på det:

– Fondene har en vis interesse og pludselig gider de ikke mere. En overgang var det fuldstændigt umoderne at forske i malaria. Og om ti år er der garanteret ingen, der synes, at det er særligt glamourøst at give penge til aids, siger Ib Bygbjerg.

Og hvad sker der så den dag, Bill Gates' firma går dårligt, eller han hellere vil støtte bevarelsen af den amerikanske ørn? Moden skifter – sådan er det også med donationer.

Hanne Mølby Henriksen er freelancejournalist.
hmh@journalist.dk

DANIDA OG CLINTON GÅR HÅND OG HÅND I KENYA

Et nyt samarbejde mellem Danida og Clinton Fonden betaler lønnen til 1.120 sygeplejersker i Kenya som et led i kampen mod aids. Kenyanerne har nemlig masser af penge til medicin, men ikke nok personale til at teste, rådgive og behandle de aids-syge i landområderne.

Af Hanne Mølby Henriksen

Der er langt mellem sygeplejerskerne ude på landet i Kenya. Så langt, at det ofte kniber for det kenyanske sundhedsvæsen at gøre brug af de betydelige mængder medicin, det har modtaget til landets aids-syge. Derfor er Danida gået sammen med den private, amerikanske Clinton Fond om et projekt, der skal finansiere løn og efteruddannelse til i alt 1.120 lokalt ansatte sygeplejersker i det østafrikanske land. Det fortæller ambassadør Bo Jensen over telefonen fra Nairobi.

Hvorfor har I valgt at samarbejde med lige netop Clinton Fonden?

– Det var faktisk deres ide. De kom til os og præsenterede projektet. Når vi sagde ja, hænger det blandt andet sammen med, at Clinton Fonden har en anden tilgang til tingene, end man somme tider ser hos de her fonde. De

har overhovedet ikke travlt med at understrege, at det er Clinton Fonden, der er involveret i det her. De foreslog selv, at vi bare bruger en fælleskonto i det kenyanske sundhedsministerium, som så styrer projektet, mens Clinton Fonden assisterer med rådgivning og teknisk bistand.

Så Danida stiller bare penge til rådighed?

– Ja. Projektet koster os 125 millioner kroner og løber over en fire-årig periode. Vi bruger nogle af de midler, som regeringen har afsat til bekæmpelse af hiv/aids i Afrika. Og det passer faktisk meget godt ind i det program, vi havde i forvejen, så vi nu dækker både vedligeholdelser, medicin og personale på sundhedsområdet, siger Bo Jensen.

Danida støtter ikke drift

Danida plejer ellers ikke at støtte almindelig drift som for eksempel lønninger, men den kenyanske regering har budgetteret med markante stigninger i sundhedsbudgettet de kommende år og lovet at overtage de 1.100 sygeplejersker, når pengene fra Danida og Clinton Fonden slipper op, fortæller ambassadøren. Dermed skulle projektets bæredygtighed være sikret.

Danida har støttet sundhedssektoren i Kenya i mere end 30 år, men sjældent i så tæt et samarbejde med private aktører. Det nye projekt blev skudt i gang i begyndelsen af 2007 og har ifølge Bo Jensen været et populært tiltag i landet lige fra starten.

12.000 kenyanske ansøgere kæmpede om de opslåede 1.100 stillinger, kun seks af dem var i forvejen ansat af landets sundhedsvæsen.

Bo Jensen, Danmarks ambassadør i Nairobi, Kenya. Foto: Jørgen Schytte.

Resten var enten ikke i arbejde, eller også lavede de noget helt andet. Der er altså ikke tale om et såkaldt parallelprojekt, der risikerer at dræne det lokale sundhedsvæsen for personale.

– Sygeplejerskerne har fået en kontrakt med sundhedsministeriet, der kører projektet selv, siger Bo Jensen.

– Og de indgår i den almindelige bemanding på klinikkerne og skal ikke kun beskæftige sig med hiv/aids, tilføjer han.

Den generelle sundhedstilstand i Kenya er blevet værre gennem de seneste 10 år, og tendensen ser ud til at fortsætte. Derfor er der hårdt brug for sygeplejersker, der kan hjælpe med lidt af hvert. Også selvom hiv/aids så afgjort er en alvorlig sygdom, som længe har været forsømt af det sparsomme personale på landets sundhedsklinikker.

– Det er noget, som man ofte undlader at tale om i Kenya. Dels fordi hiv/aids er forbun-

det med en masse stigmar. Dels der ikke er meget ved at få konstateret hiv eller aids, hvis man ikke kan komme i behandling. Men når der kommer flere sygeplejersker på klinikkerne, så får de også bedre tid til at identificere de smittede og rådgive om hiv/aids end før, siger Bo Jensen.

Du sagde, at Clinton Fonden har en anden tilgang til tingene end så mange andre fonde. Hvordan oplever du de andre fondes tilgang?

– Det er erkendt i stadig højere grad blandt donorer, at bistand er mest effektiv, hvis den bliver givet samlet og koordineret. Det kan godt somme tider stride mod de store fondes behov for at markere sig. Mange af dem synes at have behov for at dokumentere, at netop de gør en forskel, så de kan rejse flere penge. Og det kan betyde, at de bliver mindre effektive i det hjælpearbejde, de skal gøre, mener ambassadør Bo Jensen.

NGO A/S

Nystrøgne skjorter, cand. merc.-titler og telemarketing... Der står 'Fundraiser søges' på stadig flere jobopslag fra de danske u-landsorganisationer.

Med en fortid som dot.com.-lykkeridder er FKN's kommunikationschef Mads Klæstrup Christensen ikke den typiske nødhjælpsarbejder. Han var med til at udtænke 'Køb en ged'-kampagnen. Foto: Poul Kjar.

Af Poul Kjar

Klassiske bistandsfolk med en samfundsfaglig RUC-uddannelse – og nogen vil tilføje sandaler – får flere og flere nye kollegaer med baggrund i Handelshøjskolen og reklameverdenen.

Udviklingen falder nok nogen for brystet, men ifølge journalist og forfatter og tidligere formand for MS, Knud Vilby, er der på kort sigt ikke noget at være bekymret for. Han siger:

– Det er jo meget positivt, at professionaliseringen af NGO'erne nu også er rykket over på informations- og indsamlingssiden. Og jeg synes, at organisationerne har klaret omstillingen udmærket.

Udenrigsministeriets krav om, at 10 pct. af u-landsorganisationernes arbejde i udviklingslandene skal komme fra egne midler, har sat turbo på NGO'ernes indsats for at samle penge ind. Især rene udviklingsorganisationer som Ibis og Mellemfolkeligt Samvirke, der i mange år nærmest var fuldfinansierede af staten, blev ramt af regeringens kontante krav.

Siden er der blev tænkt i markedsmuligheder. Og således har u-landsorganisationen Ibis, der udspringer af universitetsmiljøet og venstrefløjen, ansat to medarbejdere uddannet fra Handelshøjskolen med erfaringer fra det private erhvervsliv

– Det er et fælles anliggende for hele organisationen at skaffe private midler til vores projekter. Det hænger sammen med vores arbejde ude og med vores folkelige forankring. Vi ser også muligheden for at samarbejde med det private erhvervsliv, siger informationschef Rene Jacobsen fra Ibis, og tilføjer selvsikkert på spørgsmålet om private virksomheders lyst til at samarbejde med en organisation som Ibis:

– Alle kan kende kvaliteten, når de ser den.

Markedspisken

Red Barnet, Dansk Flygtningehjælp og Mellemfolkeligt Samvirke har henover sommeren ansat nye kommunikationschefer, der bekræfter organisationernes fokus og oprustning på fundraising og marketing.

Markedspisken har ramt udviklingsbranchen, mens patientforeninger og miljøorganisationer i mange år har tænkt meget mere kommercielt, fastslår Dansk Flygtningehjælps nye kommunikationschef, Mik Steenberger.

Han er cand.phil i dansk – med en fortid i reklamebranchen (blandt andet hos Morten Jersild, der var kendt for at lave reklamekampagner med holdninger) og 13 år hos WWF Verdensnaturfonden.

– Man kan ikke samle penge ind uden at have et stærkt fundament, så det nytter ikke noget kun at kende til marketing. Kommunikation skal tænkes med hele vejen igennem. Men vi skal tænke salg og markedsføring lige som i en hvilken som helst anden virksomhed. Og selvfølgelig er organisationerne konkurrenter. Vi slås indbyrdes om den samme pose penge, eller om markedets eller borgerens gunst, siger Mik Steenberger, der er ny chef for kommunikationsafdelingen med overordnet ansvar for presse, indsamling og marketing.

At der er konkurrence mellem organisationerne, afspejler sig også på jobmarkedet. Red Barnets nye kommunikationschef, Mogens Damgaard, kommer fra en stilling som chef for fundraising i Dansk Røde Kors. Han er kommunikationsuddannet, har arbejdet som pr-rådgiver og haft eget reklamebureau. Mogens Damgaard kommer til at stå i spidsen for en sammenlægning af Red Barnets indsamlingsafdeling og kommunikationsafdelingen, der har stået for de mere traditionelle oplysningsaktiviteter.

– Der er jo en klar sammenhæng mellem de to funktioner – og når vi samler penge ind, så skal alle budskaberne hænge sammen. Det, som vi skriver om i vores medlemsblad, skal hænge sammen med den mere kommercielle del i form af call-center, tv-spots og forskellige events, siger Mogens Damgaard, der har otte hardcore fundraisere og knap så mange traditionelle journalister under sig.

Fundraisere rekrutteres ifølge kommunikationschefen blandt cand.merc.'ere, der har fattet interesse for at arbejde med noget, som giver 'mening'.

– De har stor viden om, hvad der sælger.

Programmedarbejderne i marken ved, hvad der er brug for, siger Mogens Damgaard, der erkender, at på ét punkt har Red Barnet en komparativ fordel.

Børn sælger varen bedre end en støtte til workshops om lokal organisering.

Undtagelsen

Og Mogens Pedersens forgænger i Red Barnet, Vibeke Vinther, er såmænd blevet ny kommunikationschef i Mellemfolkeligt Samvirke. Hun har tidligere været udstationeret for u-landsorganisationen Ibis i Bolivia og ved en hel del om udviklingsbistand. Om valget af kommunikationschef siger generalsekretær i Mellemfolkeligt Samvirke, Frans Mikael Jansen:

– At vores kommunikationschef kender til substansen, er ikke nogen tilfældighed. Vi er sat i verden for at oplyse om udviklingsproblematikker. Vi har en mening i de udviklingspolitiske debatter og har derfor brug for en person, der forstår de temaer. Der er også public service og borgeruddannelse i det her.

Frans Mikael Jansen ser generelt en popularisering i branchen, der risikerer at undergrave den reelle forståelse for, hvad der skaber og fastholder folk i fattigdom.

– Det er klart, at vi også skal være med på i fundraising-delen. Vi samler blandt andet ind til civilsamfundet i Zimbabwe og det vigtige arbejde med at skabe et demokratisk og fredeligt samfund. Vi prøver at få folk til at forstå, hvad der skal til for at afskaffe fattigdom. Det bliver lidt mere abstrakt end nødhjælp, skolekridt eller en ged, siger Mellemfolkeligt Samvirke generalsekretær med slet skjult reference til Ibis' uddannelseskampagner og Folkekirkens Nødhjælps "Giv en ged" kampagne.

Tabu om testamentet

– Geden er et eksempel, som folk kan træde ind i. Det er første skridt til at forstå de mere komplekse udviklingsproblemstillinger, siger Mads Klæstrup Kristensen, Folkekirkens Nødhjælps kommunikationschef; cand. comm.'er med en succesfuld fortid som dot.com.-lykkeridder – indtil han fik lyst til 'at lave noget med indhold' og indtjente millioner til fattigdom og ikke til it-aktionærer.

Nødhjælpsorganisationer som Folkekirkens Nødhjælp og Røde Kors har mange års erfaring med landsindsamlinger. De seneste år har Folkekirkens Nødhjælp for alvor systematiseret og professionaliseret indsamling og fundraising. Sidste år indsamlede organisationen 135 mio. kr., og det beløb skal stige kraftigt i de kommende år.

Vi slås indbyrdes om den samme pose penge. Eller om markedets eller borgerens gunst.

Mik Steenberger, Dansk Flygtningehjælp.

Ifølge kommunikationschefen og hans kollega Kenneth Kamp Butzbach, der sidder med fundraising og som kommer fra Handelshøjskolen, peger på tre områder, hvor organisationen oplever vækst: Genbrugsbutikkerne, telemarketing (som fører til gode, stabile PBS-aftaler) samt landsindsamlinger.

Derudover har organisationen en forventning om, at der er endnu flere muligheder i testamenter.

– Vi informerer om, at folk kan donere deres arv til Folkekirkens Nødhjælp, men vi er slet ikke så proaktive som i England. I Danmark er det meget tabubelagt, men vi oplever, at tabuets først og fremmest er vores eget, siger Mads Klæstrup Kristensen og tilføjer (med et blink i øjet), at de jo aldrig kunne finde på at troppe op til folks begravelser, selv om organisationen har et naturligt tilhørsforhold til kirken.

De mange indsamlede penge og givere har i følge kommunikationschef Mads Klæstrup Kristensen gjort Folkekirkens Nødhjælp langt stærkere. Han påpeger, at organisationen er ikke længere så afhængig af statsstøtten og kan derfor agere mere politisk uafhængigt.

Poul Kjar er journalist i bureauet Kontrabande og ekstern underviser på Den Grafiske Højskole i København. poul_kjar@hotmail.com

VALG ALENE GØR DET IKKE

Afslutningen på den Kolde Krig har skabt et bugnende marked for organisationer, der sælger deres ekspertise i frie valg. Én af dem er IFES, der i bogen *Every Vote Counts* gør status over valg i lande lige fra Afghanistan og Irak til Ukraine og Indonesien. Ser man bort fra, at bogen er et branding-instrument, sætter den et spændende fokus på valgstøtten.

Af Jørgen Elklit

En *nødvendig forudsætning* for at kunne tale om, at et land er demokratisk, er, at der med passende mellemrum afholdes valg: præsidentvalg, parlamentsvalg og lokalvalg samt de folkeafstemninger, som lovgivningen eventuelt lægger op til. De pågældende valg skal også være af så høj kvalitet, som det nu engang er muligt under de givne omstændigheder.

Et land bliver imidlertid ikke demokratisk, bare fordi der har været afholdt et eller flere valg. At afholde valg er altså ikke en tilstrækkelig betingelse for, at et land kan kaldes demokratisk, hvilket en del politikere ofte synes at glemme.

Et land er først demokratisk, når relevante samfundsmæssige og politiske institutioner er på plads og fungerer efter hensigten, når der er tilslutning til den demokratiske styreform både i den samfundsmæssige elite og i den brede befolkning, når frihedsrettighederne respekteres, og når der er et velfungerende civilsamfund.

Mere støtte til valg

Valg alene gør det altså ikke. Når det er sagt, må det også siges, at afholdelse af acceptabelt valg naturligvis er af central betydning for et samfunds demokratiske tilstand. Ofte kan man faktisk bruge kvaliteten af de afholdte valg som en målestok på, hvor langt et land er nået i sin demokratiske udvikling.

Støtte til afholdelse af valg af acceptabel kvalitet har siden slutningen af 1980'erne været et område, som nogle lande – blandt andet USA, Canada og Danmark – har priorite-

Sæt kun ét kryds. Fra kinesisk valginstruktion til lokalvalg. (Læses fra nederste, venstre hjørne, red.)

ret relativt højt. Samtidig har mange internationale organisationer – FN, OSCE, EU, Commonwealth, OAS, SADC – i løbet af den samme periode lagt mere og mere vægt på dels at levere valgteknisk assistance, dels at overvåge afviklingen af valgene.

Hertil kommer, at behovet for mere specifik valgteknisk ekspertise har betydet, at der også har udviklet sig nogle organisationer i græzonen mellem privat og offentlig, som har specialiseret sig i at levere den slags assistance, ofte under vanskelige forhold.

En af disse organisationer hedder IFES, *International Foundation for Election Systems*. Den er vist ikke særligt kendt i Danmark, men IFES har spillet en central rolle i forberedelserne til og afviklingen af valg mange steder i verden. Især den slags valg, der er blevet afholdt med støtte fra det internationale samfund i forbindelse med afslutningen af borgerkrige og andre voldelige og dramatiske konflikter.

Interessant reklameskrift

Bogen *'Every Vote Counts'* er reelt en slags reklameskrift for IFES, som blandt andet skal vise, hvor meget godt IFES har været med til på valgområdet og hvor vanskelige forhold, man har klaret at få noget fornuftigt ud af, således at USAID – Danidas amerikanske modstykke – kan fortsætte med at give de nødvendige bevillinger og på denne måde støtte de dele af USA's udenrigspolitik, der handler om konstruktiv demokratistøtte i de dele af ver-

”
Bogens karakter af branding-instrument forhindrer ikke, at nogle af bidragene sætter et spændende fokus på områder af stor betydning også for dansk udenrigspolitik.

Prof. Jørgen Elklit.

den, hvor den slags er tiltrængt.

Bogens karakter af branding-instrument forhindrer dog ikke, at nogle af bidragene sætter et spændende fokus på områder af stor betydning også for dansk udenrigspolitik. Danskeren Peter Erben var centralt placeret i afviklingen af parlamentsvalget (og provinsrådsvalgene) i Afghanistan 2005, og han har sammen med Ben Goldsmith skrevet et godt og informativt kapitel om afviklingen af disse valg. De to forfattere får på en fin måde afbalanceret det, der gik godt eller nogenlunde godt – med de mere problematiske sider, som valget også havde. De er en af grundene til de fortsatte problemer i Afghanistan.

Tilløb til selvtillfredshed

Der er også et interessant kapitel om de tre valg i Irak i 2005, som imidlertid diskuterer afviklingen af valgene lidt for løsrevet fra den

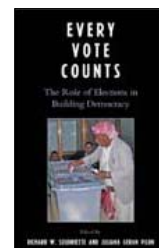
almindelige politiske situation, hvorved fremstillingen bliver mindre givende, end det ellers havde været muligt.

Andre emner, der tages op, er blandt andet udviklingen i Ukraine frem til valget i 2006 – en god forberedelse til at forstå nogle af problemerne for det kommende valg i Ukraine – og om udviklingen i Indonesien efter Suhartos fald og sammenhængen mellem holdningerne i den brede befolkning og udfaldet af de forskellige valg siden da. Et kapitel om holdningerne til valg og demokrati i en lang række afrikanske lande syd for Sahara er også spændende – og opløftende for en, der har beskæftiget sig en del med valg og valgførelse i den del af verden.

Hvis man kan se bort fra bogens tilloeb til selvtillfredshed på IFES's vegne, har den altså nogle nyttige bidrag om konkrete valg under vanskelige omstændigheder, som alle med interesse i valgstøtte og demokratifremme vil kunne lære af.

Men allermost spændende er måske nogle få sider mod slutningen af bogen, hvor Juliana Pilon tager bladet fra munden. Efter hendes mening er en af grundene til, at den amerikanske udenrigstjeneste ofte har problemer med at få sin demokratistøttepolitik til at virke, at man ikke tager andre landes forhold og politiske kultur alvorligt og respekterer deres ret til at indrette sig anderledes, end de amerikanske rådgivere – eller ambassadører – måske synes, man skulle have gjort. Ydmygheden og respekten over for det anderledes er noget, der ikke altid karakteriserer amerikanske rådgivere og diplomater. Det er godt, at det er kommet med i bogen, for det er noget, mange vil kunne nikke genkendende til.

Jørgen Elklit er dr.scient.pol. og professor ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Han har stor international erfaring fra valg i en lang række stater – både som rådgiver, forsker og observatør.

Richard W. Soudriette & Juliana Geran Pilon (red.): **Every Vote Counts. The Role of Elections in Building Democracy** Lanham ML: University Press of America, 2007. Kan bestilles på www.amazon.com Pris: 27 dollars.

LIVSKLOG LANDSBYSNAK OM LIVET I OG UDEN FOR ACHUAPA

Landsbyboernes lokale betragtninger over stort og småt blandes på fornem vis med storpolitik i ny bog.

Af Bo Simonsen

Der er groft sagt to typer af bøger om fremmede lande og international politik: Den ene er den rejsendes beretning om de interessante personer og steder, som forfatteren møder og med de storpolitiske sammenhænge som kulisser. Den anden bog-kategori er lærde og ofte detaljerede gennemgange af historiske, politiske og økonomiske sammenhænge, og hvor mennesker, i de samfund der beskrives, er henvist til roller som statister.

I bogen 'Udviklingsbedraget - historier fra Achuapa' formår Christian Kaarsberg på fornem og medrivende vis at få de to genrer til at

smelte sammen. Og de knap 200 sider kan så absolut anbefales - eventuelt som supplerende læsning til Danidas nye Latinamerika-strategi 'Danmark i Latinamerika - Partnerskaber og muligheder', der lige er på trapperne (se nedenfor, red.).

Storpolitik og lokal sladder

Vi er i Achuapa i det nordlige Nicaragua, "en lille, søvngig by med støvede gader, jordfarvede huse og lidt under 4.000 støvede sjæle". Forfatteren er sidst på året i 2000 kommet til byen for de næste to år at skulle arbejde på "et integreret landbrugsudviklingsprojekt for at hjælpe småbønderne og styrke den skrantende landbrugsproduktion, så der skabes en dynamik i lokalsamfundet som kan pege en vej ud af fattigdommen" (hans egen udlægning af den kommende arbejdsopgave).

I Achuapa mødes han om aftenen foran kagebageren Candidas hus (hende, der syr de flotteste balkjoler i byen) og snakker storpolitik og lokal sladder med don Roberto, Eloy,

Freddy og de andre, der - solidt placeret i Doña Candidas plastikmøbler - vender den aktuelle verdenssituation.

Fattigt trods milliarder i bistand

Det forunderlige er, at de kloge landsbyboeres indsigtfulde tale kobles med de store sammenhænge: Om de lokale majsbonderes knoklen på udpinte marker overfor dumpningen af udenlandsk, statsstøttet majs. Om nødhjælpen efter orkanen Mitch, hvor en del af hjælpen forsvandt i forkerte lommer. Om storhed og fald for byens dybt korrupte borgmester, om sandinister og liberale, evangelister og katolikker, røvere og helte, vold og kærlighed.

Nicaragua er landet, hvor utrolige begivenheder hele tiden overtrumfes af endnu mere utrolige hændelser. I snart 20 år har Nicaragua årligt modtaget milliarder af kroner i hjælp fra verdens rige lande - alene Danmark gav sidste år knap 248 mio. kr. i bilateral bistand til det mellemamerikanske land.

Men det vedbliver at være ludfattigt. Hvordan kan det være? spørger Christian Kaarsberg. Og han formår at komme med en række nuancerede svar i en velskrevet beretning med blik for de store sammenhænge samt storpolitikens og landsbylivets groteske og underholdende sider.

Bo Simonsen er journalist i Udenrigsministeriets Kommunikationsenhed.

Christian Kaarsberg: Udviklingsbedraget - historier fra Achuapa. Forlaget Sacirema. Bogen kan bestilles på www.sacirema.dk eller købes i Universitetsbogladen i København. 185 kr.

FILMDAGE SOM STARTSKUD FOR NY LATINAMERIKA-STRATEGI

Udenrigsministeren og udviklingsministeren lancerer den 13. september en ny dansk Latinamerika-strategi. Lanceringen finder sted i Nationalmuseets festsal og er samtidig startskuddet på en mini-filmfestival, hvor der kan opleves latinamerikanske film i museets biograf.

Arrangørerne skriver:

Med strategien 'Danmark i Latinamerika - Muligheder og partnerskaber' fremlægger regeringen forslag til en forstærket indsats på en række områder, hvor Danmark har interesse i at intensivere samarbejdet med Latinamerika.

En stabil, høj vækst og en konsolidering af demokratiet i en række lande, giver grund til optimisme om kontinentets fremtidsudsigter. Lægger man hertil en befolkning på ca. 550 millioner mennesker, store energireserver, status som global fødevarer- og råvareleverandør og hjemsted for moderne hightech virksomheder, repræsenterer regionen mange nye muligheder for Danmark.

Danmark har et værdifuldt samarbejde med størstedelen af landene i Latinamerika: demokrati og menneskerettigheder som fundamentet

for moderne samfund, principperne for markedsøkonomi og målene om at reducere fattigdom. Dette værdifulde samarbejde skal vi anvende som grundlag for et styrket samarbejde for yderligere at konsolidere de demokratiske landvindinger i Latinamerika og fremme menneskerettigheder og multilaterale løsninger globalt.

At vi netop nu retter blikket mod Latinamerika, er et udtryk for en klar dansk prioritering af de nye muligheder, som Latinamerika også kommercielt byder på. Danske virksomheder skal fremover være tilstede både på de traditionelle eksportmarkeder og opnå 'first-mover advantage' på kommende vækstmarkeder.

Strategien kan bestilles på www.danida-publikationer.dk

Foto: Dario Galderiv / Polfoto/AP Photo.

Program for mini-filmfestivalen:

Torsdag den 13. september

18.00: Mi mejor enemigo / My best enemy (Chile)
20.00: Al otro lado / On the other Side (Mexico)

Fredag den 14. september

17.00: El estado de las cosas / State of Things (Bolivia)
19.00: El hijo de la novia / Son of the Bride (Argentina)

Lørdag den 15. september

17.00: De niña a madre / From Daughter to Mother (Nicaragua)
19.00: El Benny (Cuba)

Søndag den 16. september

17.00: Florentino y el diablo / Florentino and the Devil (Venezuela)
19.00: O ano em que meus pais saíram de férias / The day my Parents went on Vacation (Brasilien)

Hver film indledes af en kort introduktion af en repræsentant for ambassaden fra det respektive land.

Sted: Festsalen i Nationalmuseet, Frederiksholms Kanal 12, 1220 København K.

Arrangementet er gratis og åbent for alle. Billetter kan afhentes i Nationalmuseets informationsskranke kl. 10.00 - 17.00 samme dag, som den pågældende film vises, eller ved hovedindgangen umiddelbart inden filmen starter.

SPOUSES:

SALT I SÅRET

Udenrigsministeriet har talt om at forbedre vilkårene for medfølgende ægtefæller i 25 år. Alligevel sker der ingenting. Løsladte kriminelle har fortsat bedre vilkår i dagpenge-systemet end medfølgende ægtefæller, der vender hjem fra udlandet.

Af Erling Rasmussen

Udvikling kom i nr. 03/2007 pænt rundt i krogen, hvad angår de mange problematikker, der knytter sig til begrebet medfølgende spouse. Vi får både de officielle udtalelser fra Udenrigsministeriet samt portrætter fra 'det virkelige liv'.

Men når artiklerne og interviewerne er læst, må man med græmmelse konstatere, at det er et område, hvor problem-massen bliver stadig større, i takt med at antallet af udstationerede ægtepar med to karrierer, er stigende. Og som følge af at Udenrigsministeriet stort set ikke har gjort noget for at hjælpe problemerne.

Når chefen for Udenrigsministeriets Fællesadministration således udtaler, at "vi skal blive bedre til at udnytte de muligheder, der kan være for at knytte kontakter til danske og internationale virksomheder på stedet, til andre ambassader og internationale organisationer", er det både til at le og græde over, for det var nøjagtigt det samme, som ministeriets administration sagde for 25 år siden, da jeg i en kort årrække var ansat i ministeriet.

Faktum er, at der i 25 år ikke er sket noget videre på området, ud over at man i år 2001 sammen med Dansk Industri oprettede en jobbank for ægtefæller. Og den blev en fiasko, som det jo så ærligt nævnes i en af artiklerne.

Ingen dagpenge

Som sagt får *Udvikling* belyst mange af de problemer, som knytter sig til at være medfølgende ægtefælle til en udstationeret medarbejder fra udenrigsministeriet eller kontrakt-ansat i Danida. Men temanummeret mangler at nævne den spot, der tilføjes den medfølgende ægtefælles skade, når denne (endelig) kommer hjem til det danske arbejdsmarked og stiller op hos a-kassen for at få dagpenge (eller efterløn) i den periode, der går, indtil man finder sin nye plads på arbejdsmarkedet. Men her er beskeden til den medfølgende ægtefælle, som i flere år forgæves har søgt lønnet beskæftigelse under ægtefælens udstationering, at selv om der er blevet betalt bidrag til a-kassen under fraværet fra Danmark, så kan der ikke udbetales dagpenge, da 'beskæftigelseskravet' for ægtefællen typisk ikke er opfyldt.

For beskæftigelseskravet omfatter blandt andet, at den arbejdsløse har haft lønnet arbejde i 1.924 timer inden for en periode af de seneste tre år i Danmark. Men det er jo netop

det, man ikke kan, altså skaffe sig et lønnet arbejde og det hverken i 1.924 eller 924 eller 24 timer – da slet ikke i Danmark. Situationen er så grotesk, at man vel nærmest kan sammenligne det med et krav om, at børn først kan få lov til at gå i skole, hvis de kan læse, skrive og regne.

”

Det burde ikke være svært at argumentere for, at udstationeredes ægtefæller ikke skal stilles ringere end løsladte kriminelle.

Erling Rasmussen

Hvis Udenrigsministeriet ellers mente noget med at ville arbejde for de medfølgende ægtefællers situation, var der her virkelig et område, hvor man relativt let kunne forbedre forholdene. For her skal der ikke forhandles med internationale virksomheder eller organisationer om jobmuligheder. Det er simpelthen en sag, som Udenrigsministeriet kan forhandle på plads med deres kollegaer i Beskæftigelsesministeriet. Men tro det eller ej, det har man faktisk forsøgt at gøre – og det endda i mange år. Det oplyste Udenrigsministeriets familierådgiver, Anne Rudbeck, da jeg spurgte hende, om det virkelig kunne være rigtigt, at der ikke var en aftale om dispensation fra det almindelige beskæftigelseskrav for personer, der havde opholdt sig i udlandet med deres udstationerede ægtefæller.

Hvor svært kan det være

Men helt ærligt: Hvor svært kan det være? Er det virkelig et spørgsmål, der kræver forhandling i årevis, eller er det ikke blot viljen, der mangler til at få gennemført en dispensation af beskæftigelseskravet for medfølgende ægtefæller – og i øvrigt gøre noget reelt for denne gruppe, som alle er enige om har det vanskeligt?

Jeg mener at vide, at fængslede, der har udstået deres straf, automatisk får dispensation for beskæftigelseskravet og umiddelbart efter løsladelsen kan få dagpenge, selv om de – af gode grunde – ikke har været i arbejde i de år, de afsonede deres straf. Så præcedens foreligger (og det er jo vigtigt i en sådan situation). For drevne forhandlere i Udenrigsministeriet, burde det være en relativ let sag at få en dispensation forhandlet på plads.

Det burde ikke være svært at argumentere for, at udstationeredes ægtefæller ikke skal stilles ringere end løsladte kriminelle.

Erling Rasmussen
Danida-rådgiver, gift med en medfølgende spouse

Illustration: Rasmus Meisler/Spild af tid ApS.

Svar fra Udenrigsministeriet: Ikke manglende interesse for problemet, der har forsinket en løsning.

Kære Erling Rasmussen

Tak for dit brev om medfølgende ægtefæller og partneres vilkår i forbindelse med udstationering. Du peger på en række problemer, som medfølgende ægtefæller og partnere typisk kan stå overfor, ikke mindst i forhold til at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi har derfor også igennem ganske mange år netop arbejdet på at gøre det lettere for de medfølgende, som ønsker at finde arbejde under ægtefælens udstationering. Du nævner selv jobbanken, som vi for nogle år siden etablerede sammen med Dansk Industri. Desværre blev vi nødt til at nedlægge jobbanken, da interessen fra de medfølgende simpelthen ikke var stor nok. Det var ærgerligt. Men vi har siden da arbejdet videre med andre muligheder – herunder også løbende kontakter til internationale virksomheder og organisationer for at skabe kontakter. Det er da også positivt, at vi i en række tilfælde er i stand til at skabe kontakter, som faktisk fører til ansættelse.

Det er også helt rigtigt, når du påpeger, at en løsning på dagpengespørgsmålet for vores udeværende kollegers ægtefæller og partnere har været ganske længe udevejs. Jeg kan forsikre dig om, at det ikke er manglende interesse for problemet, der har forsinket en løsning.

Senest har vi fra ministeriets side i Globaliseringsanalysen 'Den Grænseløse Verden – Udenrigsministeriet og Globaliseringen' anbefalet, at der udarbejdes en samlet medarbejder- og familiestrategi, som skal medvirke til at skabe rimelige vilkår for medfølgende ægtefæller, partnere og børn. Så vi arbejder videre på sagen.

Med venlig hilsen

Anne Dorte Riggelsen
Chef for Udenrigsministeriets Fællessekretariatet

Foto: Udenrigsministeriet.

MERE OM SPOUSES:

MODNE MEDFØLGENDE

Ingen hjemmeboende børn. En veloverstået karriere. Solid erfaring. Man kunne med fordel udsende langt flere modne mennesker.

Af Aa. Marcus Pedersen

I juni måned bragte *Udvikling* et langt tema-indslag om spouses. I denne forbindelse vil jeg gøre opmærksom på en overset model, nemlig de mange fordele, der er forbundet med udsendelse af medarbejdere, der har op-

nået en mere moden alder.

Selv har jeg oplevet udsendelse til Indonesien for en treårig periode fra 1998-2001. Jeg var fyldt 65 år og var pensioneret fra en stilling på Skovskolen, og min kone var 58 år og afsluttede sit arbejde som lægesekretær i anledning af udsendelsen.

Vi havde begge vores karrierer bag os, der var ro på denne front. Vores børn var voksne og kunne lejlighedsvis besøge os. Jeg kunne koncentrere mig om arbejdet og udnytte min relevante erfaring fra et langt fagligt liv. Min kone, der var spouse, udnyttede mange muligheder for at deltage i fora for socialt, velgørende og kulturelle aktiviteter.

Set fra vores vinkel var deltagelsen i projek-

tet meget vellykket. Og på det personlige plan var det en total succes og meget stor oplevelse for min kone og mig selv.

Jeg er af den opfattelse, at modellen kan bruges i langt større omfang end tilfældet er; til fordel for alle parter.

Aa. Marcus Pedersen er førstekandidat og tidl. formand for Skovskolen.

Rigtigt mange danskere køber nu fairtrade. De mest hardcore fairtradister samlede sig sidst i august til fairtrade-festival i Fælledparken i København. Foto: Jan Kjær.

Dagens tilbud: Bliv fotograferet sammen med en stærkt subsidiert EU-ko. Foto: Jan Kjær.

RITT: KØBENHAVN SOM FAIRTRADE-BY

Salget af fairtrade-produkter boomer og nu vil overborgmester Ritt Bjerregaard gøre København til Danmarks første fairtrade-by.

"2006 har været et forrygende år for Fairtrade Danmark, der har åbnet fire nye butikker og 16 nye shops in shops i løbet af 2006, og der er flere på vej. Samtidig melder flere af de eksisterende Fairtrade butikker om stærkt stigende salgstal."

Sådan lyder det kom-glad-agtigt på hjemmesiden fairtrade.dk. Og det er ikke kun i Danmark, at tendensen mærkes. Forbrugere verden over brugte sidste år 1,6 milliarder

euro (ca. 12 milliarder kr.) på fairtrade-mærkede produkter, en vækst på 41 procent i forhold til 2005, skriver Max Havelaar Danmark i sit seneste elektroniske nyhedsbrev.

Nu er Københavns Kommune også med på banen. Bystyret i København ønsker, at hovedstaden skal være et forbillede for resten af Danmark i arbejdet for at sikre en mere fair verdenshandel, lyder det på Mellemfolkeligt Samvirkes hjemmeside.

På opfordring af Max Havelaar Fonden og Mellemfolkeligt Samvirke vil overborgmester Ritt Bjerregaard (S) nu arbejde for, at København bliver godkendt som fairtrade-by. Fairtrade by kampagnen blev skudt i gang på Mellemfolkeligt Samvirkes "FAIR Fælled" festival 25.-26. aug. i Fælledparken i København.

Som Ritt Bjerregaard siger til MS:

– Vi lever i en globaliseret tid, der for mange i den vestlige verden betyder en overflod af billige og gode produkter. Men det giver kun mening, hvis de mennesker, der på den anden side af kloden laver de ting, vi forbruger, også kan arbejde under rimelige vilkår.

– Derfor er vi glade og stolte over invitationen fra Mellemfolkeligt Samvirke til at blive Danmarks første fairtrade-by. Vores forbrug i København har konsekvenser for menneskers livsvilkår på den anden side af jordkloden. Vi har som samfund et ansvar for, at de ting vi køber ind, er fremstillet under gode arbejdsforhold, og at der er betalt en rimelig løn for arbejdet.

Der findes lige nu cirka 230 fairtrade-byer i hele verden hovedsageligt i Storbritannien.

Danmark har endnu ingen fairtrade-byer, og København kandidider således til at blive den første. En fairtrade-by forpligter sig til at arbejde aktivt for at øge kendskabet til og forbruget af fairtrade-mærkede produkter. Det sker blandt andet via kommunens egne indkøb og ved aktivt at oplyse borgerne om fordelene ved fairtrade-produkter.

Udmeldingen fra Københavns overborgmester er startskuddet på en fælles kampagne mellem Max Havelaar og Mellemfolkeligt Samvirke, der sigter mod at få et stort antal byer i Danmark godkendt som fairtrade-byer.

/mø

(...fortsat fra bagsiden.) Men det er enten i spektakulære roller som menneskeædere eller som uduelige, korrupte og inkompetente mennesker, der forhindrer ham i at udføre rejsen. Tolken er en idiot. Grænsevagten er korrupt. Kaptajnen på en gummi-speedbåd, der skal transportere ham noget af vejen, er en fartgal tosse. De sorte er alle statister.

Selvfølgelig er der en indirekte moralsk pointe i hans observationer om congoleserne. Kyrø ærgres sig over, at så meget elendighed kunne være undgået, hvis der bare var lidt færre, der var dovne eller tænkte på egen berigelse. Men jeg savner at møde en congoleser, der har noget på hjerte.

Sorte skurke

En mere prominent plads får derimod de heltemodige danskere, der er ude i den gode sags tjeneste. Vi møder sygeplejersken Merete fra Læger uden Grænser (MSF), som mange af os kender fra tv som verdens sejeste dansker. Vi møder nødhjælps-bossen Mads fra Folkekirkens Nødhjælp (FKN). Vi møder den pæne, franske værtinde, antropologen Camille, der også arbejder for FKN. Hun laver god mad til Kyrø, der ellers må leve af tørre kiks og ilde-lugtende fisk. Og vi møder den danske mine-rydder fra FKN. Altsammen fint.

Men når nu chancen er der for at give læseren en fornemmelse af congoleserne, så er det ærgerligt, at Kyrø misser den.

En del af forklaringen er nok, at Kyrø har rejst rundt i Congo (og det er ikke alene farligt, men også sindssygt dyrt alene i forsikringer) i blot to uger. Her har han skrevet til danske medier – heriblandt det hedengangne mandebled Fokus, der nok har lagt vægt på de dramatiske personlige vinkler – og bogen genbruger naturligt nok de samme historier, hvor der formentligt fra starten er anlagt en dansk vinkel. Samtidig er rejsen et mareridt, og tolken taler dårligt engelsk. Det er svære vilkår at få nok stof til en bog under.

Og det er synd. For Kyrøs formål med bogen er ædelt. Han vil sætte fokus på en konflikt, der ikke er forstået særligt godt af særligt mange mennesker, og som indtil nu har kostet fire millioner mennesker livet.

God baggrund

Bogen blomstrer imidlertid, når Afrika-kenderen Kyrø går nærmere ind i baggrunden for konflikten. Der er særdeles gode tilbagemålinger på historien. Konfliktens regionale tråde bliver pædagogisk forklaret. Og fortællingen

om hvordan sammenbruddet i Congo hænger sammen med folkemordet i Rwanda er forklaret, så enhver kan forstå det.

Særligt spændende er afsnittet om den rolle, som Belgien og amerikanske CIA spillede, da de tillod, at Congos første premierminister Lumumba blev dræbt. Ikke alene er forløbet beskrevet dramatisk, men de storpolitiske omstændigheder er pirrende – og forargelige.

Lumumba kunne have været starten på et demokratisk Congo, men faldt ikke i vestlig smag. I stedet kom Mobutu til magten.

Bogen er et prisværdigt forsøg på at nå en bredere skare. Men det er mest for feinschmeckere, når bogen er spækket med gok i nødden til folk i medie- og u-lands-branchen: Kristeligt Dagblad, der har nedlagt u-landstiltægget. Redaktorer, der kun sender journalister til fattige lande, hvis NGO'er betaler. Og navngivne informationsmedarbejdere i u-landsbranchen, som – temmelig urimeligt – anklages for at lægge forhindringer i vejen og være 'spin-generaler'.

For læsere, der interesserer sig for branchen, er det nyfiden og god underholdning. Men det er måske ikke rimeligt at byde den almindelige læser.

Og der må da være andre end Merete Engel, der gør en forskel?

Øjvind Kyrø bruger også en god portion tid på at forklare, hvordan han havde fået overtaget kendissen over alle kendisser, når der skal fortælles historier om de varme himmelstrøg – Carsten Jensen – til at tage med. Det skulle der komme et tv-program ud af med titlen "Jeg har set verden ende". Til Kyrøs store ærgrelse ville ikke engang DR2 sende programmet.

Men når nu Øjvind Kyrø er sådan en fabelagtig fortæller, der formår at fortælle Congos historie på en dramatisk måde og samtidig give læseren en fornemmelse af at være i Congo – hvorfor skal vi så spændes for en kendis?

Øjvind Kyrø:
'Congo: Farezone 5. En rejse gennem verdens største krigs-skueplads'.
240 sider, 249 kr,
People's Press.

Din mening i Udvikling!

Avisen *Udvikling* modtager gerne debatindlæg om dansk eller international udviklingsbistand. Der er størst chance for at få det trykt, hvis du holder indlægget under 2.500 anslag. Send indlægget til avisen@udvikling.dk

MØD ZIMBABWE I KØBENHAVN, ÅRHUS OG AALBORG

ZIMBABWE – UNCENSORED!

OPLEV POLITISK TEATER, KRITISKE JOURNALISTER, KULTURFOLK OG KUNSTNERE.

Debat om ytringsfrihed i medier og kunst med Andrew Moyse fra *Media Monitoring Project Zimbabwe*, redaktør Vicent Kahiya, Paul Brickhill fra kulturcentret *Book Café* og poeten Chirikure Chirikure. Teatergruppen *Rooftop* opfører 'Super Patriots and Morons' og 'Pregnant with Emotion'.

Sted og tid:

Borups Højskole, Frederiksholms Kanal 24, København K

Fre. 21/9. 13.00 – 17.15 oplægsholdere, 17.15 - 19.30 teaterforestillinger
KaserneScenen, Langelandsgade 139, Århus C.

Lør. 22/9. 13.00 – 17.15 oplægsholdere, 17.15 - 19.30 teaterforestillinger
Jako-Bole Teatret, Danmarksgade 19, Aalborg.

Søn. 23/9. 13.00 – 17.15 oplægsholdere, 17.15 - 19.30 teaterforestillinger

Gratis arrangement, se www.dccd.dk.

LÆS OM DANMARKS INTERNATIONALE HUMANITÆRE BEREDSKAB

IHBnyt udkommer fire gange om året og bringer personlige beretninger fra IHB'ere i verdens brændpunkter som Afghanistan, Vestbredden, Darfur og Sydsudan, hvor IHB'ere overvåger skrøbelige fredsaftaler og hjælper med at sætte gang i en vanskelig genopbygning. IHB'ere er også tæt på udviklingslandes og østlandes første forsøg med demokratiske valg og skriver om det i IHBnyt.

Tegn et gratis abonnement på IHBnyt – eller download det – på adressen: <http://danida.netboghandel.dk>

Bliv IHB'er!

IHB er Danmarks Internationale Humanitære Beredskab, som sender danskere ud i den store verden for at overvåge fredsaftaler, observere valg og lignende – typisk på missioner af en varighed fra to uger til seks måneder. Man kan søge optagelse i IHB ved at udfylde et elektronisk ansøgningsskema på Udenrigsministeriets hjemmeside www.um.dk under "Udviklingspolitik".

En afgørende forudsætning for optagelse er, at ansøgeren tidligere har arbejdet i internationale krise- og konfliktsituationer. Der er et underskud i IHB-databasen af kvinder, og ligeledes et underskud af personer med flydende færdigheder i fransk og spansk. Der er også et behov for flere jurister, som har erfaringer inden for det strafferetlige system.

PIA OG FLYGTNINGENE

Hele vejen gennem sin lange, internationale karriere har den danske jurist Pia Prytz Phiri arbejdet med flygtningespørgsmål – og det i tre verdensdele. Senest som landechef for UNHCR i Bangladesh, hvor hun netop har fejret sin 50-års fødselsdag.

Tekst og foto: Stefan Katić

Der findes danskere, som arbejder med u-lande på top-poster, men hvis navn vi aldrig har hørt. Af den simple årsag, at trædestenene i deres karriere består af lutter udeposter.

Et af disse ude-mennesker hedder Pia Prytz Phiri. Hun er chef for FN's højkommisariat for flygtninge, UNHCR, i Dhaka, Bangladesh, og er netop fyldt 50.

Den elegante kvinde taler med en let anglo-dansk accent, og kan ind imellem ikke huske, hvad et udtryk hedder på dansk. Det lyder som koketteri, men er det ikke. For siden studierne – jura på Københavns Universitet samt internationale relationer og fransk på Sorbonne i Paris – har Pia Prytz Phiri uafbrudt

arbejdet i udlandet.

Som barn hjemme i Gammel Holte drømte hun om at blive advokat, og hun kom da også til at læse jura ved Københavns Universitet. De medstuderende kaldte hende, grundet hendes sociale engagement, for en 'pladder-humanist' – og det var hun stolt af. Så det var intet tilfælde, at hun i 1984 forlod sit gode job som EU-embedskvinde i Bruxelles til fordel for et endnu bedre i UNHCR, nemlig en post i Zambia, der på dette tidspunkt husede mange flygtninge fra Angola og Zaire.

I Zambia traf hun en lokal journalist, hun giftede sig med – deraf efternavnet Phiri. Parret – der siden er blevet skilt – fik en datter, som i dag er 22 og netop har afsluttet sine studier i Dublin. Så der har været flittigt gang i både sms og messenger mellem Dublin og Dhaka.

Søgte udfordringen

Efter poster for UHNCR i Tyrkiet (1987-89) og Stockholm (1989-93) gik turen tilbage til Afrika. Først til Johannesburg, Sydafrika (1993-97), hvor hun kunne glæde sig over at se sydafrikanske apartheid-flygtninge, hun år tidligere havde haft som 'klienter' i Zambia, vende tilbage fra eksilet.

Siden var det Kenya – der allerede dengang tog imod mange flygtninge fra nabolandet Somalia – som kom til at nyde gavn af hendes

efterhånden brede erfaring.

I år 2000 kunne hun så sætte sig i chefstolen for UNHCR i et velstands-boomende Irland, der netop havde ændret sin lovgivning, så landet kunnet modtage flygtninge. Og i februar 2006 blev den irske regn så udskiftet med det mindst ligeså regnfulde Bangladesh.

Kun få søger frivilligt om job i det tætbeholdede og korrupte Bangladesh. Men det gjorde Pia Prytz Phiri – 'på grund af udfordringen', som hun siger. Og bedyrer, at hun føler sig rigtig godt hjemme i Dhaka – selvom denne udepost er den første, hvor hun ikke har familien med.

Glemte flygtninge

Men hvad laver FN's flygtningeorganisation UNHCR egentligt et sted som Bangladesh? Kombinationen flygtninge + Bangladesh er

næppe noget, der ringer en klokke hos mange. Hvem har fx hørt om *rohingya'erne* – en stærkt konservativ, islamisk minoritet, som er flygtet fra nabolandet Burma? Pia Prytz Phiri besøger – fuldt tilsøret – med jævne mellemrum de elendige lejre, som huser mindst 26.000 flygtninge. Hun har haft betydelig succes med at tale deres sag overfor den bangladeshiske regering, ikke mindst ved at få alle FN-organisationerne til at stå sammen bag kravene.

Den anden gruppe, hun arbejder med, er ældre, betydeligt større, men også mere velintegreret. Det er de mellem 300.000 til 500.000 bihari/urdu-talende mennesker, som stammer fra Vest-Pakistan, men som er blevet hængende i Bangladesh efter at landet (dengang Øst-Pakistan) løsrev sig fra fællesskabet i 1971.

NYT OM NAVNE SEPTEMBER 2007

BILATERALE

David Duncan Annandale, 49, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Development Cooperation in Environment Programme i Vietnam med tjenestested i Hanoi.

John Dominic Balarin, 54, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Sustainable Wetlands Management Component i Tanzania med tjenestested i Dar es Salaam.

Niels Bonnerup, 60, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Agricultural Sector Programme Support i Kenya med tjenestested i Nairobi.

John Douglas Flanders, 65, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Rural Water Supply & Sanitation, NTP II i Vietnam med tjenestested i An Giang.

Niels Jørgen Juhl Thomsen, 59, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Energy Sector Assistance Programme II i Nepal med tjenestested i Kathmandu.

Erik Winther-Schmidt, 57, er kontraktansat som seniorrådgiver ved Public Sector Management Support i Uganda med tjenestested i Kampala.

UDENRIGSMINISTERIET

Malene Bøgesvang, 33, er ansat som fuldmægtig i Mellemøsten- og Nordafrika-kontoret.

Peter Christensen, 27, er ansat som projektmedarbejder i kontoret for Humanitær bistand og NGO-samarbejde.

Jens Otto Gregersen, 56, er ansat som ambassaderåd ved ambassaden i Bamako, Mali, hvor han skal være ansvarlig for vandsektorprogrammet.

Ditte Bjerregaard Jensen, 34, er blevet ansat som fuldmægtig i Asien og Latinamerika-kontoret.

Peter Kolding, 39, udsendes som chef for styringsenheden i Niamey, Niger. Kolding har været fastansat i Udenrigsministeriet siden 1999.

Bistandsfaglig tjeneste har ansat **Theo Ib Larsen**, 37. Larsen tiltræder som seniorrådgiver.

Finn Skadkær Pedersen, 58, udnævnes pr. 1. september 2007 til chefkonsulent for Danidas Erhvervsinstrumenter.

Ambassadør **Thomas Schjerbeck**, 63, Managua, udnævnes til ny ambassadør i Lusaka pr. 1. oktober 2007.

Maria Ulff-Møller, 29, er ansat som fuldmægtig i Mellemøsten- og Nordafrika-kontoret.

NGO'ER

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) har ansat **Birgitte Søgaard Andersen**, 29, som ny Mellemøstkonsulent.

Susanne Møller Andersen, 54, er tiltrådt som ny programkoordinator hos Caritas Danmark med ansvar for bl.a. organisationens Bolivia-program.

Troels Dam Christensen, 44, er ansat som koordinator i 92-gruppen. Christensen har gennem årene været aktiv i 92-gruppens udvalg for fattigdom og miljø, og var indtil for nyligt programmerarbejder i Verdensnaturfonden.

Børnefonden udsender **Claudine Zbinden Hansen**, 41, til Togo. Hansen bliver Financial Controller og skal i første omgang supervisere de lokale finanskontroller-enheder, der dækker alle Børnefondens fem programlande.

Lasse Juul-Olsen, 34, er ansat som programmedarbejder i WWF med fokus på Mekongregionen og handel med bæredygtigt tømmer. Lasse Juul-Olsen kommer fra en stilling som projektkoordinator i Nepenthes.

Julie Koch, 36, er ansat i DIIS-enheden 'Natural Resources and Poverty', hvor hun skal arbejde på det nyoprettede forskningsprogram 'Competing for Water'.

Dansk Røde Kors har udsendt **Lene Krogh**, 37, til Delhi i Indien, hvor hun de næste to år skal lede organisationens arbejde i Sydasien.

Maria Molde, 32, bliver ny sekretariatsleder i Operation Dagsværk. Molde har bl.a. arbejdet som international projektmedarbejder hos foreningen Sex og Samfund og som programmedarbejder for FN's Befolkningsfond (UNFPA) i Mozambique.

Dansk Ethioper Mission (DEM) har ansat **Ruth Osmundsen**, 28, som studentersekretær i den evangeliske etiopiske studenterbevægelse (EvaSUE) i Addis Ababa, Etiopien.

Civiling. **Pernille Tind Simmons** rejser til Cambodja for Folkekirkens Nødhjælp (FKN), hvor hun skal være programkoordinator med ansvar for arbejdet med konsbaseret vold samt fødevarer sikkerhed.

OVERLEVER MUZUNGUEN KYRØ MON I CONGO?

Anmeldelse. Journalisten Øjvind Kyrøs 'road-dokumentar' tager læseren med gennem det krigshærgede Congo i en blanding af journalistisk reportage og refleksion. Underholdningen er i top og baggrunden for krigen velbeskrevet. Alligevel mangler der noget. Måske et sort menneske?

Af Morten Østervang

"Jeg spørger om Ujiji ligger på den anden side,ovre i Tanzania, som vi ikke kan se. Ja, den gør, bekræfter Laurent. Så var det altså derovre, at min alt for sent afdøde kollega Henry Morton Stanley i 1871 mødte missionæren og skotten David Livingstone som formodet. Stanley havde fået et ubegrænset rejsebudget og en latterligt høj hyre af en amerikansk bladkonge for at finde missionæren i Afrikas indre, for dengang som nu handler gode avishistorier om hvad den hvide mand laver i Afrika, og om han overlever, ikke om afrikanerne".

Sådan lyder det på en af de første sider i journalisten Øjvind Kyrøs nye bog *Congo: Farezone 5*. Umiddelbart er det svært at gennemskue, om det skal tolkes på den måde, at Kyrø er oprigtigt træt af navlebeskuende aviser, der, ligesom på Stanleys tid, stadig kun vil skrive om Afrika, hvis der er en hvid kendis med.

Eller om det bare skal forstås på den måde, at Kyrø blot betragter det som et grundvilkår: Hvis man skal have en chance for at få et hvidt publikum til at interessere sig for det sorte Afrika, skal det være med en hvid person i hovedrollen.

At domme efter den måde Kyrø har tilrettetlagt sin bog på, må man formode, at han mener det sidste. Eller måske er sagen bare: På den ene side er han sur over, at det skal være sådan. På den anden side gør han, som der forlanges.

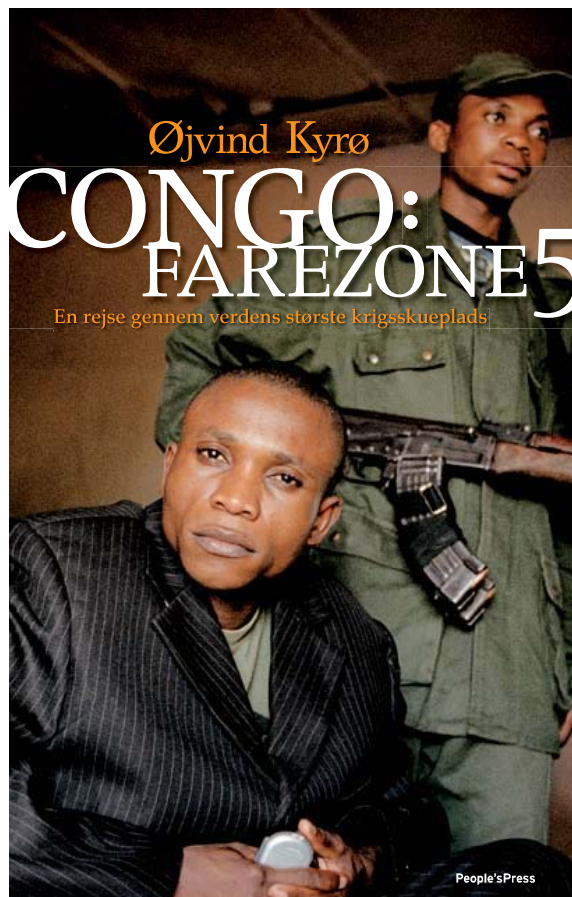
Congo: Farezone 5 er nemlig i stor udstrækning en historie om, hvordan muzunguen (den hvide mand) Øjvind Kyrø overlever Congo. Kyrø har på to uger rejst rundt på en hæsbælende tur gennem nogle af Congos farifulde zoner – og det er der blevet en veloplagt og medrivende bog ud af, der blander Kyrøs rejsebetraktninger med baggrund og refleksion om landets tilstand.

På to uger skal han nå at besøge nogle af Congos farlige egne fra Kalemie i Sydkiivu til Bunia, hvor FN's – begrænsede – fredsbevarende styrker forsøger at holde en skrøbelig fred.

Kyrøs sprog er veloplagt og til tider finurligt. Beskrivelserne er sjove, og de er krydret med gode betragtninger om, hvordan landet er havnet i denne ulykkelige situation. Men. Det er mest af alt en historie om, hvordan Kyrø overlever sine rejsevaler og alt fra vab-

MASKINEL MAGASINPOST
Id-nr. 42328
Returadresse:
Postboks 7777
DK-7000 Fredericia

POST
PP
DANMARK

Veloplagt sprog, gode betragtninger. Men congoleserne forbliver statister i *Congo: Farezone 5* - en titel, der refererer til FN's skala for, hvor farligt et område er.

ler på måsen, mangel på kolde øl, congolesisk dovenskab til beskidte sengelinnede og FN-bureaukrati. Og det er underholdende, bevarer.

Navlebeskuende

Når nu Kyrø rent faktisk har fundet et forlag, der har påtaget sig den noble opgave at fortælle om et land, som de fleste danskere ikke aner det fjerneste om, så kunne man godt udfordre den – nok i virkeligheden usande – hypotese om, at der skal være en hvid mand i

”

Vi hører ganske vist om sorte mennesker. Men det er enten i spektakulære roller som menneskeædere eller som uduelige, korrupte og inkompetente mennesker, der forhindrer Kyrø i at udføre rejsen.

hovedrollen for at interessere en dansk læser. Man må antage, at dagbladet Politiken fortsat mener, at nogen læser om Ester, som år efter år kører videre i Politiken.

Vi hører ganske vist om sorte mennesker.

(fortsættes side 22)